

Bulgaren in Österreich

Българиите в Австрия

Брой

7

12/2007-01/2008
www.bulgaren.org

DIE EINZIGE BULGARISCHE ZEITSCHRIFT IN ÖSTERREICH

**България през очите
на един австриец**
Bulgarien durch die Augen
eines Österreichers

**Хайде да говорим
български!**
Lasst uns bulgarisch
sprechen!

Пожелаваме Ви весели
празници и щастлива Нова Година!
Wir wünschen Ihnen schöne
Feiertage und einen guten Rutsch ins neue Jahr!

**Маестро Занев
Диригент на
детските сърца**

**Maestro Sanev
Dirigent der
Kinderherzen**

Vorwort & Inhalt

Leute

4 **Junge Talente**
Sängerin, Model oder doch
Schauspielerin?
/Bulgarisch und Deutsch/

5 **Kolumne**
Krastnik Nik
/Deutsch/

6-12 **Portrait**
Dirigent der Kinderherzen
/Bulgarisch und Deutsch/

13 **Essay**
Die Gesellschaft der
schweigenden Zuschauer
/Bulgarisch/

Länder

14-15 **Geschichte Österreichs**
Österreichisch-Bulgarische
Gesellschaft
/Bulgarisch und Deutsch/

16-17 **Das unbekannte Bulgarien**
Ein Nachkomme der
Familie Vitanov
/Bulgarisch und Deutsch/

18 **Architektonische Fragmente:**
Bulgarien
/Bulgarisch und Deutsch/

Gesetze / Business / Finanzen

19 **Hedge Fonds**
/Bulgarisch und Deutsch/

20-21 **Unterschiede zwischen öster-**
reichischem und bulgarischem Recht
/Bulgarisch/

Projekte

22-23 **Lasst uns bulgarisch sprechen!**
/Bulgarisch und Deutsch/

Kultur & Information

24-25 **Bulgarien durch die Augen**
eines Österreichers
/Bulgarisch und Deutsch/

26-27 **Programm der bulgarischen Kirchen**
/Bulgarisch/

26-27 **Der Heilige Nikola**
/Bulgarisch und Deutsch/

28-29 **Vergangene Ereignisse**
/Bulgarisch und Deutsch/

30-31 **Kulturprogramm**
/Bulgarisch und Deutsch/

31 **Anzeigen**
/Bulgarisch und Deutsch/

IMPRESSUM

Herausgeber: Kulturverein Bulgaren in Österreich

Chefredakteurin: Elitsa Karaeva Devrnja

Grafik & Design: Elitsa Karaeva Devrnja, Goran Devrnja, Julia Kovatchev (JUKO)

Korrektur: Bulgarisch - Lyubomira Dimitrova, Maria Kasherova

Übersetzung und Korrektur: Deutsch - Irina Hantschl, Krasimira Plachetzky,

Petia Hristova, Julia Kovatchev

Marketing: Tatyana Ribarska

Freie MitarbeiterInnen: Dragomira Nikoff, Lyudmila Handzhiyska,

Boris Metodiev, Mariana Erdödy-Kalinova

Druck: b4s | business for success A-8570 Voitsberg

Erscheinung: „Bulgaren in Österreich“ erscheint jeden zweiten Monat

Preis: Gratis Verteilung und Zustellung

Abonnement: Auf unsere Internet-Seite: www.bulgaren.org

Скъпи читатели,

Със своя 7-ми брой списанието „Българите в Австрия“ направи една година!

Една година, която, наред с безбройните часове труд, беше изпълнена и с много приятни моменти за организаторите му.

Всеки, който има досег до издателската дейност знае трудностите, с които се сблъсква човек, за да направи списание, особено когато няма зад гърба си необходимия опит. Въпреки тези трудности успяхме да просъществуваме една година и да се утвърдим като медия.

Искаме да изкажем искрени признания и благодарности на нашите сътрудници. Тези, които повярваха в нас и безвъзмездно отделиха от своето време, за да пишат, превеждат или коригират. Позволяваме си да ги назовем поименно, тъй като това е най-малкото, с което можем да им благодарим за отзивчивостта и готовността. От първите броеве с нас са: Ирина Хантчл, Петя Христова, Драгомира Ников, Ивелина Кованлъшка, Мария Кашерова, Любомира Димитрова, Людмила Ханджийска, Евгени Стоименов. Покъсно към екипа ни се присъединиха: Юлия Ковачев, Весела Милчева, Красимира Плахецки, Ива Пенкова.

От страниците на списанието Ви информирахме за дейностите на Организацията на българските студенти в Австрия, на Българо-австрийското дружество за културен обмен в Грац, на театър ВИВА, както и на всички останали, пожелали да бъдат представени с техен проект или идея, и да достигнат до една по-широка и разнообразна публика.

Благодарим и на всички рекламодатели, които ни се довериха и достигнаха чрез страниците на списанието до свои нови и дългогодишни клиенти!

И преди всичко искаме да благодарим на Вас - нашите читатели! Вие сте тези, за които влагаме усилия си, на които искаме да доставим удоволствие и да вдъхновим. Благодарим на тези от Вас, които със своите поощрения ни зареждаха с нови сили и на тези от Вас, чиито конструктивни критики и нови идеи ни помогнаха да се развием.

Да се надяваме, че още много години са пред нас!

От организаторите:
Елица Караенева Деврнја
Татяна Рибарска
Горан Деврнја

Liebe LeserInnen,

Mit der 7. Ausgabe feiert das Magazin „Die Bulgaren in Österreich“ sein erstes Jubiläum!

Dieses erste Jahr war mit unzähligen Stunden harter Arbeit, aber auch mit vielen Momenten der Freude verbunden.

Jeder, der jemals mit Publikationsarbeiten zu tun hatte, kennt die mit der Schaffung einer Zeitschrift verbundenen Schwierigkeiten. Diese sind noch größer, wenn man die notwendige Erfahrung nicht hat. Trotz allem schafften wir es uns ein Jahr lang durchzukämpfen und uns als Herausgeber dieses Kommunikationsmittels durchzusetzen.

Hiermit möchten wir allen, die mitgewirkt haben, unseren Dank aussprechen: Allen, die von unserer Arbeit überzeugt waren und sich Zeit genommen haben, unentgeltlich für uns zu schreiben, zu übersetzen oder zu korrigieren. Wir erlauben uns diese Personen namentlich zu nennen. Das ist das Geringste, was wir machen können, um uns für deren Bereitschaft und Entgegenkommen zu bedanken. Vom Anfang an mit dabei waren: Irina Hantschl, Petia Hristova, Dragomira Nikoff, Ivelina Kovanlaschka, Maria Kasherova, Lyubomira Dimitrova, Ludmila Handzhiyska und Evgeni Stoimenov. Später schlossen sich dem Team an: Julia Kovatchev, Vesela Milcheva, Krasimira Plachetzky und Iva Penkova.

In unseren Artikeln haben wir Sie über die Tätigkeiten des Bulgarischen Studentenvereines in Österreich KIT, der Österreichisch-bulgarischen Gesellschaft für Kulturaustausch in Graz oder das Theater VIVA informiert sowie über alle Menschen, die mit ihren Projekten bzw. Ideen vorgestellt oder bei einem breiten Publikum bekannt werden wollten.

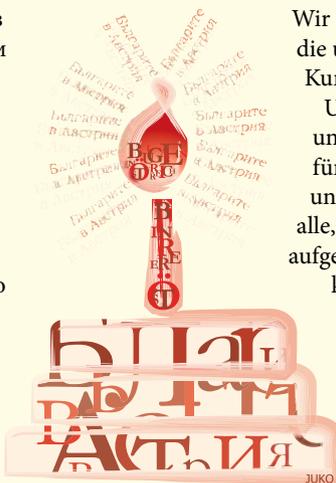
Wir danken auch allen Werbeauftraggebern, die uns vertrauten und damit alte und neue Kunden erreichen konnten.

Und vor allem möchten wir uns bei Ihnen - unseren Lesern bedanken. Wir bemühen uns für Sie, damit Sie Vergnügen am Lesen finden und sich inspirieren lassen. Dankeschön an alle, die uns ermutigt und mit frischer Energie aufgeladen haben! Danke auch an jene, die mit konstruktiver Kritik und neuen Ideen zu unserer Entwicklung beigetragen haben!

Wir hoffen auf noch viele erfolgreiche Jahre!

Ihre Organisatoren:
Elitsa Karaeneva Devrnja
Tatyana Ribarska
Goran Devrnja

Übersetzung:
Krasimira Platchetzky

Певица, модел или актриса?

Превод: Красимира Платецки

Родената във Виена Видина Попов е едва на 15 години и вече има ясна представа за бъдещето си. Още като дете тя открива страстта си към музиката и телевизията. От малка знае каква иска да стане и благодарение на таланта и амбициите си успява да осъществи мечтите си.

Първите си изяви прави през 1999 г., когато взема участия в различни програми към Българското училище във Виена. Това са и първите стъпки в младата ѝ кариера. Театралната ѝ дарба не остава дълго време скрита – през 2002 г. изпълнява детската роля в испанската драма в стихове „Мариана Пинеда“ във Фолкстеатер (Volkstheater) във Виена, а след това играе в пиесата „Жена без сянка“ с Марсел Прави.

След театралните си изяви Видина продължава в телевизията. Отначало като репортер в детското предаване „Конфети-нюз“ по ОРФ, където показва истински дар слово. Една година по-късно е одобрена за водеща на детското предаване „Кидс фор Кидс“ (Kids 4 Kids). Тук тя събира големия си опит – едновременно е водеща и репортер, и има честта да интервюира младежката група „Бекстрийт бойс“. През 2005 г. следва ново предаване „Кривата Кула“ (Der schiefe Turm), където Видина доказва таланта си на коментатор на книги заедно с Ерих Шлайер.

Видина има и още една голяма страст – пеенето. Многобройните ѝ музикални изяви в „Терезианум“ (Theresianum), а също и участията като това с канадския певец Лайнъл Лодж на „Празника на сеното 2003“ (Strohfest), популяризират младата певица. През изминалия август дори взема участие на „музикалния фестивал „Седмица на морето“ в Поморие, където истински разпалва публиката.

Заради своята фотогеничност и дисциплина Видина участва и в многобройни реклами на мобилния оператор ONE, по време на които се запознава с българския фотограф Юри Чарийски, за когото писахме в първия брой на списанието.

Със своите 15 години това момиче вече е постигнало много в своята кариера, но със сигурност я очакват още много успехи... Никой не знае накъде ще я отвеждат новите ѝ цели... ★

Видина в испанската драма „Мариана Пинеда“
Vidina in der Volksromanze „Mariana Pineda“

В реклама на ONE
In der Werbung von ONE

Sängerin, Model oder doch Schauspielerin?

Die in Wien geborene 15-jährige Vidina Popov hat schon eine klare Idee was sie aus ihrem Leben machen will. Bereits in jungen Jahren entdeckte sie ihre Leidenschaft zur Musik und zum Fernsehen. Von klein auf wusste sie genau was sie werden wollte und verwirklichte durch ihr Talent, aber auch ihren Ehrgeiz, ihre Träume.

Ihre ersten Auftritte fingen im Jahr 1999 an, als sie bei verschiedenen Veranstaltungen der bulgarischen Schule in Wien teilnahm. Das waren die ersten Schritte ihrer jungen Karriere. Vidina's schauspielerisches Talent blieb nicht lange unentdeckt: Im Jahr 2002 spielte sie die Kinderrolle in der Volksromanze „Mariana Pineda“ im Volkstheater in Wien und später auch in dem Stück die „Die Frau ohne Schatten“ mit Marcel Prawy. Nach ihren Auftritten im Theater wechselte Vidina zum Fernsehen. Zuerst arbeitet sie als Reporterin bei der Kindersendung „Confetti-NEWS“ im ORF wo sie ihre Wortgewandtheit präsentierte. Ein Jahr später wurde sie Moderatorin in der Kindersendung „Kids 4 Kids“. Dort machte sie eine ihrer größten Erfahrungen: Sie war zugleich Moderatorin als auch Reporterin. Vidina hatte die Ehre die Boyband „Backstreet Boys“ zu interviewen.

2005 folgte die nächste Sendung „Der schiefe Turm“, in der Vidina ihr Begabung als Buchkommentatorin gemeinsam mit Erich Schleyer unter Beweis stellte.

Vidina hat auch eine andere sehr wichtige Leidenschaft: das Singen. Bei vielen Musikveranstaltungen im Theresianum, als auch bei den Auftritten mit dem kanadischen Sänger Lionel Lodge, beim Strohfest 2003, ist die junge Sängerin berühmt geworden. Im August letzten Sommers performte sie sogar bei der „Woche des Meeres 2007“ in Pomorie, Bulgarien, wo sie alle Zuschauer mit sich riss.

Aufgrund ihrer Fotogenität und ihrer Disziplin war Vidina auch bei zahlreichen Werbungen vom Mobilnetzbetreiber ONE zu sehen. Dort lernte sie den bulgarischen Fotografen Juri Tscharyiski kennen über den wir in der ersten Ausgabe unserer Zeitschrift schrieben.

Dieses Mädchen hat bereits mit seinen 15 Jahren sehr viel erreicht und wird in seiner Karriere sicherlich weiterhin sehr erfolgreich sein. Man weiß nie wohin sie ihre neuen Ziele führen werden... ★

Krastnik Nik

„Krastnik werden ist nicht schwer –
Krastnik sein mitunter sehr“

Mitunter aber auch sehr toll. Doch das Erlebnis – und es war wirklich ein fantastisches Erlebnis – von dem ich heute erzähle, das hatte ich eigentlich schon ein paar Tage vor meinem ersten Einsatz als Hochzeits-Krastnik. Aber es gehört trotzdem dazu, denn diese Tage im Vorfeld des „schönsten Tages“ meiner beiden Hochzeiter, jene Tage, während derer ich Familie und Freunde in und um Varna kennenlernen durfte, waren für mich mindestens genauso schön. Und von all diesen Tagen vor DEM Tag der allerschönste war für mich ganz sicher jener bei Opa und Oma auf dem Land. Den Opa, den Deado, den hab ich ja zuletzt bereits erwähnt. Genau er war es auch, der einen meiner bis dahin größten Wünsche in Erfüllung gehen ließ.

Sind Sie schon einmal Wolga gefahren? Nicht auf der Wolga... Das ist ja leicht. Nein ich meine den absolut tollsten Straßenkreuzer, den es für mich auf dieser Welt gibt. Sicher, daheim bin ich genauso wie die meisten ein ganz stinknormaler Diesel-Kombi-Typ. Absolut nicht anfällig für Auto-Fetischismus. Flotte Zweisitzer interessieren mich eigentlich gar nicht. Schlechte Fahreigenschaften im Winter, mehr als eine Kiste Bier und ein Laptop lässt sich nicht transportieren... Für mich sind die nix. Aber ein Wolga.... Das ist wirklich ein toller Wagen... Jeder sollte wenigstens einmal damit gefahren sein...

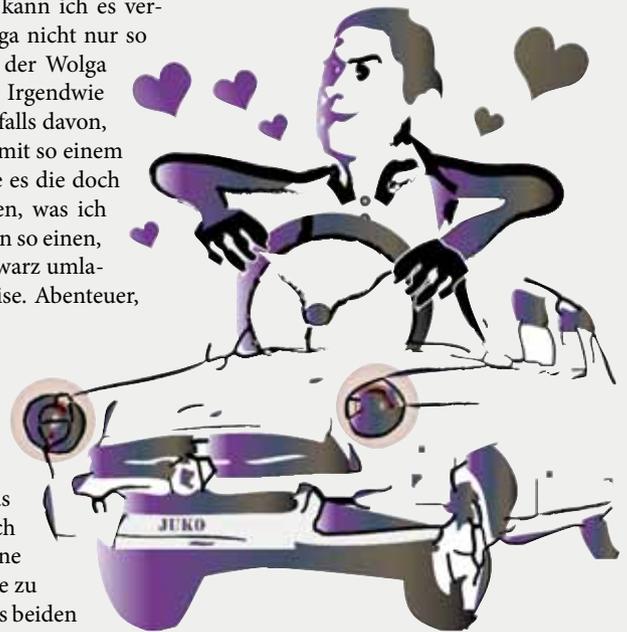
Ich hatte jedenfalls an jenem wunderschönen Oktobertag in Kumenova nahe Varna diese Chance...Denn der Opa, der Deado Piti, der hat einen. Schwarz natürlich (gibt es Wolgas eigentlich überhaupt in einer anderen Farbe?). Sicher, ich gebe zu, so wirklich neu ist er nicht mehr. Aber das ist ja bekanntlich bei einem Wolga vollkommen wurscht. Ich bin auch schon einmal einen Cadillac gefahren. Einen so richtig langen... Beides probiert – kein Vergleich. Obwohl es schon Ähnlichkeiten gibt. Nur fühlt sich ein alter Cadillac alt an. Ein alter Wolga aber, der fährt sich wie neu. Ein echtes Schlachtschiff. Der Opa hat ihn sogar viele Jahre vor allem als landwirtschaftliches Fahrzeug verwendet. Stroh führen, Schweine wahrscheinlich auch, und immer wieder Maischefässer (das weiß ich sicher – zum Endprodukt kommen wir

gleich). Jedenfalls bin ich mit dem Wolga in der Landschaft herumgefahren und habe still genossen. Wolga fahren in Bulgarien, das ist für mich so, wie für andere Harley Davidson fahren quer durch Arizona (was mich eigentlich gar nicht reizt, so schön es dort auch sein mag). Es ist für mich, wie Hauptdarsteller in einem Roadmovie zu sein. Freiheit, Abenteuer, alles das... Josef Hader (der Kabarettist und Schauspieler, Sie kennen ihn), als er unter der Regie von Andrea Duset den Film „Blue Moon“ drehte, erging es ähnlich. Das war ein Roadmovie, von Wien aus durch die Slowakei und die Ukraine bis Odessa. Er hat mir erzählt, dass ihn das Wolga-Fahren so fasziniert hat, dass er sogar darauf bestanden hat, alle Stunts mit dem Wolga selbst zu fahren... Ganz Wolga-geil ist er bei diesem Dreh geworden... Seit jenem Tag im Oktober kann ich es verstehen. Letztlich ist der Wolga nicht nur so wahnsinnig toll zu fahren... der Wolga ist eben auch ein Symbol... Irgendwie träume ich seit damals jedenfalls davon, dass ich irgendwann einmal mit so einem schwarzen Wolga (und sollte es die doch in einer anderen Farbe geben, was ich nicht glaube, und ich gerate an so einen, dann müsste er eben auf schwarz umlackiert werden) gen Osten reise. Abenteuer, Freiheit, usw, usw...

Nicht unerwähnt lassen möchte ich an dieser Stelle, dass ich nach meiner Ausfahrt, daheim bei Deado Piti, das Gefühl hatte, das auch er sich freut, dass ich seinen Wolga so liebe... Ohne darüber auch nur ansatzweise zu sprechen, gab es zwischen uns beiden ein klares Einverständnis, das man in etwa so beschreiben könnte: Sollen sie doch alle ihre Diesel-Kombis aus Westeuropa fahren... Näher ans Glück werden sie mit den paar PS mehr, dem geringeren Verbrauch, und all den tollen Features auch nicht kommen... Wie auch immer, nachdem wir Wolga-Fahrer nicht missionieren, soll eben jeder machen, wie er will...

Wie gesagt: gesprochen haben wir nicht darüber. Aber wir haben zunächst einmal darauf

getrunken. Einen selbst gebrannten Klaren (deswegen bin ich mir mit der Maische so sicher gewesen vorhin). Und wir haben uns noch stundenlang blenden unterhalten. Ohne wirklich gemeinsame Sprache. Irgendein Mischmasch eben... Aber wir haben uns besten verstanden. Wir haben auf zahlreiche Helden getrunken (viele kannte ich bis dahin gar nicht, aber ich bin mir sicher, sie wären alle mit von der Wolga-Partie) ebenso wie natürlich ständig auf das Brautpaar... Oma und Braut haben gekocht und der zukünftige Schwiegeronkel hat mit uns angestoßen... Auch auf die Helden, auf die er sonst wohl nie und nimmer trinken würde. Aber wir, die Wolga-Fraktion, haben ihn eben mitgerissen. Und das war gut so, denn das war der Wolga-Tag. ★

Nikolaus Schauerhuber arbeitet neben seinem Job als Krastnik als Journalist beim Radio. Er lebt in einem kleinen Dorf im Burgenland, in dem sich auch eine kleine bulgarische Minderheit niedergelassen hat. Aber es wird wohl noch eine Zeit lang dauern, bis die Ortstafel des malerische Örtchens zweisprachig sein wird.

Превод на български очаквайте в следващия брой

Диригент на детските сърца

Текст: Драгомира Никова

Маестро Георги Занев е удивителна и смела личност, самобитен и много продуктивен композитор, освен това диригент и педагог. Творец, който никога не би престанал да се бори. Няма въпрос, който може да го притесни и да го накара да се отдръпне, може да говори винаги открито за всичко. Счита успеха за чувство на удовлетвореност от постигането на индивидуалните стремежи. За него успехът не е самоцел, нито е нещо от общоприетите банални трактовки и дефиниции, тъкмо чувството на удовлетвореност, това е повече от Успех!

Dirigent der Kinderherzen

Text: Dragomira Nikoff
Übersetzung: Irina Hantschl

Maestro Georges Sanev ist eine erstaunliche und mütige Persönlichkeit, originell und sehr produktiv als Komponist, Dirigent und Pädagoge. Ein Künstler, der nie aufhören würde zu kämpfen. Es gibt keine Frage, die ihn in Verlegenheit bringen könnte und bei der er versuchen würde, auszuweichen. Er kann immer über alles offen reden. Der Erfolg ist für ihn das Gefühl der Genugtuung mit der Erreichung der individuellen Ziele des Menschen. Der Erfolg ist weder ein Selbstzweck, noch hat er etwas mit den allgemein geltenden Definitionen zu tun. Das Gefühl der Genugtuung - das ist mehr als der Erfolg selbst! Maestro Zanev ist das, was seine Werke sind.

„Причината, поради която светът става лош, груб и отчайващо сив, е загубата на детска фантазия.“

„Der Grund dafür, dass die Welt schlecht, brutal und hoffnungslos grau wird, ist der Verlust der kindlichen Fantasie“

Маестро Георги Занев
Maestro Georges Sanev

Снимка: Яна Занева
Foto: Jana Saneva

Роден на 5-ти август 1933 год.

Получил образованието си в Софийската и Виенската музикални академии. Специализирал „Дирижиране“ при професорите Симеонов, Сваровски, Куадри и „Композирание“ при проф. Ул, с отличие. Притежава дипломи от четири различни специалности.

Художествени изяви като оперно-симфоничен диригент в България, Австрия, Италия, Испания, Германия, Русия, Украйна, Полша, както и в други държави.

С над 40-годишен професионален опит и професорска титла по „Композирание и дирижиране“, и получени 23 награди за театрална музика.

Творби: една опера, два мюзикъла, 19 мюзикъла за деца (в това число и за учебни театри), концерти за цигулка и оркестър – „Четирите годишни времена в Баден“, една поема за пиано, 15 музикални пиеси за оркестър, два цикъла солови песни, музика към 160 театрални пиеси, в това число за куклен театър.

Geboren in Sofia am 5. August 1933.

Studium an den Musikakademien in Sofia und Wien in den Fächern Dirigieren bei Prof. Simeonov, Prof. Swarowski, Prof. Quadri, und Komposition bei Prof. Uhl – Abschluss mit Auszeichnung. Hochschulabsolvent in vier Diplom-Studienrichtungen Künstlerische Laufbahn als Opern- und Symphoniedirigent in Bulgarien, Österreich, Italien, Spanien, Deutschland, Russland, Ukraine, Polen etc. mit über 40jähriger Berufserfahrung.

Professor im Fach Dirigieren und Komposition – Bulgarien, ausgezeichnet mit 23 Preisen für Theatermusik

Werke: Eine Oper, Zwei Musicals für Erwachsene, 19 Musicals für Kinderpublikum (auch für Schultheater), Konzert für Orchester („Die Jahreszeiten in Baden“) und Solo Geige Poem für Klavier, über 15 Stücke für Orchester, 2 Sololiederzyklen, Musik zu 160 Theater- und Puppentheaterstücken.

И още, Той е това, което са неговите творби.
Съвсем открито признава, че най-специалното ухо е детското.
Впечатленията от живота му са като един учебник по история
на Новото време.

Как бихте определили сам себе си с няколко думи?

Един човек, който е творец, не е нищо друго освен неговите творби. Аз не познавам добре биографиите на повечето композитори, но познавам до болка всяка нота, която са написали. Важно е да познаваш произведенията на един творец, ако е художник - картините му, ако е писател - книгите, които е написал. Останалото са просто празни приказки.

Какво Ви доведе в Австрия и какво Ви задържа тук? Разкажете ни!

Това, което ме доведе в Австрия, го виждам и днес в България. Причината не е политическа, а по-скоро идва от един ужасен български навик, хората да се плюят взаимно и да не могат да си кажат един за друг дори една добра дума. Никой няма само негативни качества, нали?! Освен това аз съм аполитичен и винаги съм страдал от това, по тази причина си тръгнах от там.

И все пак, една от причините да напусна България по онова време, си остава, че ми забраниха да композирам.

Какво е семейството за Вас?

В моето семейство всички са артисти и по тази причина за мен семейството не е само дом, а най-малкият работен кръг. Жена ми е бивша солистка на балета на Варненската опера. Дъщеря ми се занимава със сценография и фотография. Всъщност всички сме умален модел на един театър, но единственото, което мога да допълня, че отсъства, са интригите и затова си живеем много добре.

Er gibt offen zu, dass die sensibelsten Ohren jene der Kinder sind.
Seine Eindrücke aus dem Leben sind wie ein Lehrbuch über die
Geschichte der Neuzeit.

Wie würden Sie sich mit ein paar Worten selbst beschreiben?

Ein Künstler ist nichts Anderes als seine Werke. Ich kenne die Biographien der meisten Komponisten nicht so gut, aber ich kenne jede einzelne Note, die sie geschrieben haben. Es ist wichtig, die Werke eines Künstlers zu kennen – seine Gemälde, wenn er Maler ist oder wenn er Schriftsteller ist, die Bücher, die er geschrieben hat. Alles andere sind nur leere Worte.

Wie sind Sie nach Österreich gekommen und warum sind Sie geblieben?

Das, was mich nach Österreich geführt hat, sehe ich auch heute noch in Bulgarien. Der Grund ist nicht politisch, sondern liegt in der furchtbaren Eigenschaft der Bulgaren, sich gegenseitig schlecht zu machen, sowie in ihrer Unfähigkeit, etwas Gutes über den Anderen zu sagen. Keiner hat nur negative Eigenschaften, nicht wahr? Außerdem bin ich apolitisch und habe immer darunter gelitten. Aus diesem Grund bin ich auch von dort weggegangen. Trotzdem war einer der Hauptgründe, Bulgarien damals zu verlassen, dass mir das Komponieren verboten wurde.

Was bedeutet für Sie die Familie?

In meiner Familie sind alle Künstler, daher ist die Familie für mich nicht nur mein Zuhause, sondern auch der kleinste Arbeitskreis. Meine Frau ist ehemalige Solotänzerin des Ballettensembles der Oper in Varna. Meine Tochter ist Bühnenausstatterin und Fotografin. Eigentlich stellen wir alle ein Minimodel eines Theaters dar. Das einzige, was nicht gegeben ist, sind die Intrigen, und deshalb leben wir sehr glücklich.

Виенска детска опера / Занев „Моцарт, Винету и смелият рицар Зелена Гора“

Wiener Kinderoper / Sanev „Mozart, Winnetou und der tapfere Ritter Grünewald“

Снимки: Елзе Спасова
Fotos: Else Spasova

„Не може да играеш пред децата
чувството любов, или трябва да
ги обичаш и те чувстват това,
или не бива да им го имитираш.“

Виенска детска опера / Занев
„Моа, индианският син“

Wiener Kinderoper / Sanev
„Moа, der Indianersohn“

„Man kann den Kindern die Liebe
nicht vorspielen. Entweder man liebt
sie und sie spüren es, oder man hört
damit auf, die Liebe vorzutäuschen“

Виенска детска опера / Занев
„Коледно пижамено парти“

Wiener Kinderoper / Sanev
„Weihnachts-Pyjamaparty“

Снимки: Елзе Спасова
Fotos: Else Spasova

Виенска детска опера / Занев
„Коледно пижамено парти“

Wiener Kinderoper / Sanev
„Weihnachts-Pyjamparty“

Живеете в Баден, това случайно ли е или градът Ви привлича особено с нещо?

В Баден за първи път дойдох на турне с Детската опера от Варна, тогава се казваше „Знаме на мира“.

Тогавашният кмет на Баден се запали много от това начинание и искаше да направи и в този град Детска опера, а аз така или иначе бях решил да си тръгна от България и приех предложението му. Дойдох в Баден и направих действително Детска опера. Предложиха ми да остана, а на мен Баден ми хареса от пръв поглед и именно затова се заселих тук трайно. Не смятам да се местя, понеже градът много ми харесва. Вече съм станал дори Баденски патриот. (смее се)

Чувствали ли сте се някога обиден от някого или от нещо, където и да е по света?

Не се чувствам никога обиден, един човек трябва да си знае цената и да не се чувства поласкан, особено когато ласкателството не отговаря съвсем на истината. Именно от прекаленото ласкаене човек трябва да се чувства обиден, понеже точно така вижда, че го „будалкат“.

Кои за Вас са най-ценните неща в живота на човека? А за един човек на изкуството?

Най-ценното за един човек на изкуството: когато създадеш нещо, от което сам си удовлетворен. Аз съм повече творец, отколкото диригент. Най-доволен си тогава, когато сам си удовлетворил собственият си критерий за работа.

Как възникна у Вас идеята за Детска опера и как се разви тази идея във времето?

Първата детска опера, която съм създал, е във Варна и тя е вероятно първата в Европа. Започнахме със спектакли за деца, но нищо не се получи, така че реших, че трябва да се направи нещо,

Sie leben in Baden. Ist das ein Zufall oder zieht Sie die Stadt mit etwas Besonderem an?

Ich war zum ersten Mal in Baden während einer Tour mit der Varna-Kinderoper, die damals „Friedensfahne“ hieß. Der damalige Bürgermeister war von diesem Projekt begeistert und wollte, dass ich auch in Baden eine Kinderoper mache. Ich wollte sowieso Bulgarien verlassen und habe sein Angebot angenommen. Ich kam nach Baden und gründete tatsächlich eine Kinderoper. Es wurde mir angeboten, hier zu bleiben, und da mir Baden vom ersten Moment an gefiel, habe ich mich da angesiedelt. Ich habe nicht vor umzusiedeln, da mir die Stadt sehr gut gefällt. Ich bin schon ein Badener Patriot. (lacht)

Haben Sie sich jemals von jemandem oder etwas, egal wo auf der Welt, beleidigt gefühlt?

Ich habe mich noch nie beleidigt gefühlt. Jeder soll seinen Wert kennen und darf sich nicht geschmeichelt fühlen, vor allem dann, wenn das nicht ganz der Wahrheit entspricht. Man sollte sich eher durch eine übertriebene Schmeichelei beleidigt fühlen, weil man dadurch sehen kann, dass man „beschwindelt“ wird.

Was ist für Sie das Wertvollste im Leben? Und was das Wertvollste für einen Künstler?

Das Wertvollste für einen Künstler ist es, wenn er etwas schafft, mit dem er zufrieden ist. Ich bin mehr Künstler als Dirigent. Man ist am meisten zufrieden, wenn man seinen eigenen Kriterien für eine gute Arbeit gerecht geworden ist.

Wie wurde die Idee für eine Kinderoper geboren und wie hat sich diese Idee im Laufe der Zeit weiterentwickelt?

Die erste Kinderoper, die ich gegründet habe, war diese in Varna. Wahrscheinlich war sie auch die erste in Europa. Wir haben mit Vorstellungen für Kinder angefangen, aber daraus wurde nichts. Ich habe deshalb beschlossen, etwas zu machen, was der kindlichen Seele näher

което да е по-близо до детската душа. В същото време бях асистент на великия Бърнстейн, който също правеше концерти за деца, и разказваше приказки. Тогава се сетих и реших да направя детска опера. Все още нямаше никакъв репертоар за детска публика и аз взех операта „Бастиян и Бастияна“ от Моцарт, обработих я за деца и я направихме във Варна. Изиграха се 23 представления. Имахме грандиозен успех.

Написах мюзикъл за деца, който се казваше „Едно почти пингвинско приключение“ през 1983 година, изигран 135 пъти. Тогава започна да се пълни операта. Междувременно ми забраниха да композирам. После от Британ взех: „Малкият коминочистач“, произведение с невероятно модерна музика, особено за онова време, което поставихме в повече от 40 спектакъла.

По какъв начин върви творческият процес в една детска опера?

Основното нещо е да се научат децата да пеят и играят. Мисля, че децата са невероятно интелигентни и са благодарни за работа. След 3 месеца ще бъде готова книгата ми: „Musiktheater in der Schule“, това ще бъде първата книга, в която ще бъде описано как се работи с деца, обяснява смисъла и значението на тази работа, и е доста обемиста. Мисля, че в момента се чувства една сериозна нужда от развиване на мисли по отношение на методиката в училището и то навсякъде.

Това лято прелистих много старогръцка литература и ме удивиха много неща. Още гръцките философи казват, че най-важното нещо във възпитанието на децата е да се научат да мислят.

Мисленето е индивидуалното преработване на получената информация, подчертавам думата индивидуално. Значи първо, децата трябва да бъдат учени да мислят, второто е да бъдат възпитавани, третото е да се учат на дисциплина и самодисциплина.

С какво най-много Ви инспирират децата и работата с тях?

Това, че приемам, да речем, едно дете на 7 години като възрастен човек и разговарям с децата като с възрастни. Освен това мисля, че само хора, които запазват своята детска фантазия и като зрели, са истински полезни за обществото.

Има ли нещо, което ние възрастните пропускаме в отношението си към децата, което Вие сте забелязали чрез работата си с тях?

Снимка: Елзе Спасова
Foto: Else Spasova

ist. Während dieser Zeit war ich Assistent des großen Burnstein, der auch Konzerte für Kinder gab und Märchen erzählte. Dann hatte ich die Idee, eine Kinderoper zu machen. Es gab noch kein Repertoire für Kinder, also nahm ich die Oper „Bastien und Bastienne“ von Mozart, bearbeitete sie in einer kindergerechten Form und führte sie in Varna auf. Wir hatten 23 Vorführungen und einen Riesenerfolg.

Im Jahr 1983 schrieb ich ein Musical für Kinder mit dem Titel „Ein fast pinguinisches Abenteuer“, das 135 Mal aufgeführt wurde. Ab diesem Zeitpunkt war die Oper immer voll. Inzwischen wurde mir das Komponieren verboten. Danach habe ich „Die kleinen Rauchfangkehrer“ von Britan adaptiert – eine Oper mit unglaublich moderner Musik, vor allem für die damalige Zeit – die wir mehr als 40 Mal aufgeführt haben.

Wie verläuft die Vorbereitung zu einer Kinderoper?

Das Wichtigste ist es, den Kindern das Singen und Schauspielen beizubringen. Ich denke, dass die Kinder unglaublich intelligent und man mit Ihnen gut arbeiten kann. In drei Monaten wird mein Buch fertig sein - „Musiktheater in der Schule“ - das wird das erste Buch sein, in dem beschrieben wird, wie man mit Kindern arbeitet. Das Buch erklärt den Sinn und die Bedeutung dieser Arbeit und ist sehr umfassend. Ich denke, dass es momentan einen großen Bedarf an Gedanken über die Methodik der Schule gibt.

Im Sommer habe ich viele altgriechische Bücher durchgeblättert und fand einiges Erstaunliches. Schon die griechischen Philosophen haben gesagt, dass das Wichtigste bei der Kindererziehung darin besteht, den Kindern das eigenständige Denken beizubringen. Das Denken ist das individuelle Bearbeiten der empfangenen Information, wobei der Schwerpunkt auf dem Wort „individuell“ liegt. Den Kindern muss also erstens beigebracht werden, zu denken. Zweitens müssen sie erzogen werden und drittens muss ihnen Disziplin und Selbstdisziplin gelehrt werden.

Womit lassen Sie sich bei ihrer Arbeit mit den Kindern am meisten inspirieren?

Zum Beispiel damit, dass ich ein Kind mit 7 Jahren als einen Erwachsenen betrachte und mit ihm wie mit einem Erwachsenen rede. Außerdem denke ich, dass nur Menschen, die ihre kindliche Fantasie auch als Erwachsene beibehalten, wirklich nützlich für die Gesellschaft sind.

Камерен оркестър „Сините Джинси“
Диригент Георги Занев

Blue Jeans Chamber Orchester - Wien
Dirigent Georges Sanev

„Нещо невероятно е учебникът ми от четвърто отделение, и до сега не съм виждал подобен.“

Маестро Занев

„Mein Lehrbuch aus der vierten Klasse ist unglaublich. Bis jetzt habe ich noch nie etwas Vergleichbares gesehen“

Maestro Sanev

„Това, което като млад студент никога не съм си представял е, че някога ще дирижирам в Konzerthaus, а това сега е факт.“

Маестро Занев

„Als junger Student hätte ich mir nie vorstellen können, dass ich irgendwann im Konzerthaus Regie führen werde und jetzt ist es Tatsache“

Maestro Sanev

Това, че все не можем да повярваме, че децата са пораснали и мисля, че това е най-лошото от всичко. За мен детският мозък е най-съвършеният. (И тук господин Занев с неговата присъща артистичност демонстрира вид нелепо държание на родители към деца, говорейки им по бебешки).

С какви трудности се сблъсквате при работата си с деца?

С децата нямам никакви трудности, единствените трудности, които съм имал, са идвали винаги само от неуредици от организационно или финансово естество.

Работите активно в Австрия, разкажете ни нещо повече за Вашите бъдещи проекти и идеи?

Чрез моят диригентско-педагогически аспект искам да разчупя сегашните музикални рамки и да направя класическото изкуство така атрактивно, както е поп музиката. Трябва да се избяга от положението на музейно изкуство на класическата музика, за да бъде по-привличаща за публиката, та дори и за масите. Добър пример е това, което прави Андре Рио и неговият оркестър.

Пиша в момента една трилогия. Първата книга ще се казва „Детство“, втората - „Самоубийството на един народ“ и третата - „Надежда за възкръсване“.

По какъв начин правите едно сериозно изкуство като операта достъпно за деца?

Този, който го прави, трябва да бъде много искрен. Освен това не бива никога да се губи контакта с публиката, която винаги има право да покаже дали и харесва това, което слуша, или не.

Всички знаем, че децата са непринудени и спонтанни, в тази връзка разкажете ни нещо комично от опита си с тях.

Две деца на 7-годишна възраст имат да водят диалог на сцената, но едното забравя текста си, второто отива при него и му казва артистично с висок и ясен глас: „Виж какво, Лудвиг, ти сега имаш да ми кажеш еди-какво си, за да ти кажа аз моята реплика.“ Това публиката намира за забележителен режисьорски номер, без да разбере изобщо, че всъщност е гаф.

Как постъпвате, когато дадено дете пречи на работния Ви процес?

Има два начина едно дете да пречи на работния процес: веднъж,

В четиридесетте години на своя творчески живот

In den vierziger Jahren seines künstlerischen Lebens

Снимка: Росен Донеv
Foto: Rossen Donev

Ist Ihnen während Ihrer Arbeit etwas aufgefallen, was wir Erwachsene in unserer Beziehung zu den Kindern verabsäumen?

Wir können nie glauben, dass die Kinder schon erwachsen geworden sind, und das ist das Schlimmste. Für mich ist das kindliche Hirn das Vollkommenste (hier demonstriert Herr Sanev, mit seiner angeborenen künstlerischen Begabung ein Beispiel für das Benehmen von Eltern gegenüber ihren Kindern, indem sie mit ihnen in Babysprache reden).

Welche Schwierigkeiten haben Sie bei der Arbeit mit Kindern?

Ich habe keine Schwierigkeiten mit den Kindern. Die einzigen Schwierigkeiten, die ich hatte, waren aufgrund von organisatorischen oder finanziellen Problemen.

Sie arbeiten sehr aktiv in Österreich. Erzählen Sie uns bitte mehr von Ihren zukünftigen Projekten und Ideen.

Durch meinen Hintergrund als Dirigent und Pädagoge möchte ich den existierenden musikalischen Rahmen aufbrechen und die klassische Musik so attraktiv wie die Popmusik machen. Die klassische Musik muss von ihrem antiquierten Image befreit werden, damit sie attraktiver für das Publikum und sogar für die Massen wird. Ein gutes Beispiel dafür ist die Arbeit von Andre Rieu und seinem Orchester. Derzeit schreibe ich eine Trilogie. Das erste Buch wird „Kindheit“, das zweite „Der Selbstmord eines Volkes“ und das dritte „Hoffnung auf der Wiederauferstehung“ heißen.

Auf welche Art und Weise machen Sie eine seriöse Kunstart wie die Oper für Kinder zugänglich?

Wenn man so was macht, muss man sehr ehrlich sein. Außerdem darf man nie den Kontakt zum Publikum verlieren, das immer das Recht hat zu zeigen, ob ihm das, was es hört gefällt oder nicht.

Wir alle wissen, dass die Kinder ungezwungen und spontan sind. Erzählen Sie uns bitte etwas Lustiges aus Ihren Erfahrungen mit Kindern.

Während einer Aufführung führen zwei 7-jährige Kinder einen Dialog. Das eine vergisst aber seinen Text, das zweite geht zu ihm und sagt mit einer lauten und klaren Stimme theatralisch: „Schau mal Ludwig, du muss mir jetzt das und das sagen, damit ich dir dann meine Antwort geben kann“. Das Publikum ist begeistert von dieser,

Изгодни мобилни разговори до България!

Говорете от Вашия мобилен телефон и eetybalkan само за:

13 цента/минута със стационарни телефони
33 цента/минута с мобилни телефони
и само за **9 цента** за кратки текстови съобщения (SMS)
по целия свят.

- без месечна такса / абонаментен план
- без допълнителен код за набиране
- без обвързващ договор
- без минимална сума, която трябва да изговорите

При въпроси, свържете се с нас:

eetybalkan

+43 (0) 681 83 0 83

info@eety.at

www.eetybalkan.at

За всички обаждания в чужбина ще бъде таксувана еднократно първоначална такса в размер от 10 цента при свързване със желания номер. Цените са в Евро, с включен ДДС, за минута (респ. SMS) и не важат за обаждания към импулсни телефони. Тарифите са актуални през цялото денонощие. Времето на таксуване и отчитане на разговорите е 60 секунди. Важат Общите търговски условия на eety-Telecommunications GmbH.

когато е недисциплинирано и втори път, когато не е музикално или артистично; възможно е и когато не си е научило материала. Първо съм много учтив, после ставам строг, но децата винаги разбират когато са прекалили. Като най-сериозно наказание прилагам лишаване на съответното дете от поява на премиера. Иначе сам ги карам насила в почивките да лудуват, за да върви после работният процес. Често пъти деца, които в началото са имали трудности, после стават много добри и способни.

Трудно ли Ви беше да се утвърдите като име в Австрия?

Винаги е трудно. С всяка нова идея се утвърждаваш наново. Няма човек на изкуството, на когото да му е лесно.

Към коя музикална школа повече принадлежите – Българската или Австрийската?

Към нито една от двете. Моята музика си е изцяло моя.

Какво представлява за Вас „Blue Jeans оркестър“? Оркестърът Ви с постоянен състав ли е? Какви са бъдещите планове на оркестъра?

Съставът е най-вече български и почти постоянен. С тях се чувствам страшно богат. Правим страхотна смесица от виртуозна класическа музика с джаз елементи. Боря се да пусна 2 Концертни цикъла, които да разчупят рамката на съвременния концерт, което ще реализирам с моя оркестър.

А има ли нещо, за което бихте искали да говорите, а никой не иска да чуе?

За много неща. Никога няма да се научи човечеството да слуша умни приказки. И винаги, когато искаш да кажеш нещо умно, слушатели няма. Не обичам българската поговорка „Не ми давай акъл, пари ми дай“, а именно с ценен съвет можеш нещо добро да направиш.

Бихте ли отправили някакво словесно послание към читателите на „Българите в Австрия“?

Най-лошата страна на българина е да се дели на „Наши“ и на „Ваши“, нека спрем да се делим, каквото и да ни разделя! И нека това черногледство престане. Чак тогава ще тръгнем напред.

А бихте ли ми написали нещо в заключение на нашия разговор!

Нека да престанем да се правим на човеци, а да бъдем човеци! ★

Камерен оркестър „Сините Джинси“ Диригент Георги Занев

seiner Meinung nach, vom Regisseur eingebauten Passage und merkt gar nicht, dass das im Endeffekt ein Fehler war.

Wie verhalten Sie sich, wenn ein Kind den Arbeitsprozess stört?

Es gibt zwei Gründe, warum ein Kind den Arbeitsprozess stört – erstens, wenn es undiszipliniert ist und zweitens, wenn es unmusikalisch oder weniger schauspielerisch begabt ist. Es kann auch sein, dass das Kind seinen Part nicht gelernt hat. Am Anfang bin ich sehr höflich, danach werde ich streng, aber die Kinder verstehen immer, wenn sie den Bogen überspannt haben. Die höchste Bestrafung, die ich anwende, ist dem Kind eine Teilnahme an der Premiere vorzuenthalten. Ansonsten muss ich sie sogar zwingen, in den Pausen zu spielen und Spaß zu haben, damit danach der Arbeitsprozess gut läuft. Oft ist es so, dass Kinder, die am Anfang Schwierigkeiten hatten, später sich als sehr gute und begabte Schauspieler entpuppen.

War es schwer für Sie, sich in Österreich einen Namen zu machen?

Es ist immer schwer. Mit jeder neuen Idee etabliert man sich aufs Neue. Es gibt keinen Künstler, der es leicht hat.

Welcher Musikschule gehören Sie eher an – der bulgarischen oder der österreichischen?

Keiner. Meine Musik ist meine eigene.

Was ist für Sie das „Blue Jeans Orchester“? Hat das Orchester eine fixe Besetzung? Was sind die Zukunftspläne des Orchesters?

Die Mitglieder sind hauptsächlich Bulgaren, und die Zusammensetzung ist fast fix. Ich fühle mich mit Ihnen sehr bereichert. Wir machen eine unglaubliche Mischung aus virtuoser klassischer Musik und Jazz-Elementen. Ich bemühe mich zurzeit zwei Konzertzyklen mit meinem Orchester zu realisieren, die den Rahmen des modernen Konzertes sprengen sollen.

Gibt es etwas worüber Sie sprechen möchten, dass aber keiner hören will?

Über viele Dinge. Die Menschheit wird es nie lernen, auf kluge Worte zu hören. Immer wenn man etwas Kluges sagen will, gibt es keine Zuhörer. Ich mag das bulgarische Sprichwort nicht: „Gib mir keinen Rat, gib mir Geld“, denn genau mit einem guten Rat kann man etwas Gutes machen.

Würden Sie eine Botschaft an die LeserInnen von „Bulgaren in Österreich“ richten?

Die schlechteste Eigenschaft der Bulgaren ist es sich in „Wir“ und „Ihr“ zu spalten. Hören wir auf uns zu spalten, egal, was uns trennt! Und hören wir auf mit diesem Pessimismus! Erst dann werden wir nach vorne gehen können.

Würden Sie mir bitte zum Abschluss unseres Gespräches etwas aufschreiben?

Hören wir auf nur so zu tun, als wären wir Menschen! Seien wir wirklich Menschen! ★

Blue Jeans Chamber Orchester
- Wien, Dirigent Georges Sanev

Снимка: Яна Занева
Foto: Jana Saneva

Обществото на безмълвните зрители

Хората винаги са имали нужда от приказки с щастлив край, които да ги отвличат от всекидневните проблеми и да подхранват тяхната надежда, че реалността не винаги е толкова подтискаща, колкото изглежда.

Макар днешното западно общество да се радва на висок жизнен стандарт и липса на сериозни социални и природни катаклизми, то сякаш повече от всякога се нуждае от приказки за възрастни и хубави картини, които да възвръщат чувството на сигурност в собственото битие и да предлагат някаква форма на ориентация в съвременния объркан свят.

Живеем във време на изобилието, в което можем да избираме между толкова много продукти, професии, стилове на обличане, партньори, дори държави, в които да живеем. Необходимостта непрекъснато да правим все нови избори в живота си води до несигурност - дали взех правилното решение, това ли е подходящият за мен партньор, избрах ли най-добрата професия? В много случаи единственият изход от този низ от въпроси е бездействието и оттеглянето на хората в света на медиите, където решенията са прости, а отговорите на въпросите - еднозначни.

Съвременната реалност все-повече започва да прилича на медиен спектакъл, в който обикновенните хора са неми зрители на собствения си живот. Вече почти няма обществено събитие, което да не е внимателно подготвено от екип от медийни специалисти. Политиката се е превърнала в шоу - партийните програми и платформи вече са излишни, важни са само личностите пред камерата и доколко те успяват да се харесат на публиката. В днешно време преобладаващата част от новините описват инсценирани събития - пресконференции, приеми, благотворителни инициативи, дори войната се

Текст: Людмила Ханджийска
е превърнала в медиен спектакъл. Телевизионните предавания са ориентирани основно към необходимостта на зрителите от забавления. Те стават все по-повърхностни, защото публиката не желае да бъде занимавана със сериозни проблеми. Хората очакват все-повече динамика и емоции от медиите, същевременно в реалния живот усещанията все повече избледняват. Какви обаче са последиците от това?

Обществото става все по-дезинтересирано към реалните житейски проблеми. Резултатът от това е социалната изолация на все по-голям брой хора, свили се вкъщи на сигурно пред телевизора, неспособни да заемат полагащото им се място в обществото. Превърнали сме се в безлични свидетели на една фиктивна реалност. Колкото повече гледаме, толкова по-малко живеем. Свободното си време прекарваме, възхищавайки се от медийните звезди, стремим се да не се набиваме на очи и да правим това, което се очаква от нас. Живеем с това, което консумираме, но в консума губим самите себе си.

Възможен изход от това състояние е да започем да обръщаме повече внимание на собствените си потребности и желания, и да престанем да възприемаме наготово предоставените ни от медиите поведение и начин на живот. По този начин ще запазим правото си на избор и креативността си. Друго възможно решение би било да търсим отговор на проблемите си от околните, които толкова често пренебрегваме в името на любимото телевизионно предаване. ★

RHODOPI steht für Strickwaren

aus der natürlichen Wolle der Schafherden aus der einzigartigen Naturlandschaft der Rhodopen - ein 2191 Meter hohes Rumpfgebirge im Süden Bulgariens

Wir bieten Ihnen ein absolutes FAIR TRADE Produkt, aus der natürlichen, widerstandsfähigen, nur bio-gefärbten Wolle der Schafe aus den Rhodopen.

Unsere Produkte werden für Sie schnell, preisgünstig und in höchster Qualität von unseren motivierten und zufriedenen MitarbeiterInnen - ausgesuchte bulgarische Strickerinnen - gefertigt.

Wir lassen nur auf Bestellung nach Maß arbeiten, um Ihnen den optimalen Tragekomfort zu ermöglichen.

Einige unserer beliebtesten Modelle:

Zipper Melnik

Nackempullover Tarnovo

Trojer Varna

Nackempullover Burgas

Gönnen sie sich ein unschlagbares Naturprodukt und unterstützen Sie damit auch noch die bulgarischen Natur und Familientraditionen!

Kontaktieren Sie uns unter 0650 86 08 109
rhodopi@aon.at

Wir lassen auch nach Ihren Strickmustern stricken.

Австрийско-българско дружество

Австрийският писател Елиас Канети, роден в гр. Русе и носител на Нобелова награда за литература, пише в своите мемоари: „Когато някой пътува нагоре по течението на Дунава към Виена, казва, че пътува към Европа.“

Текст: Елица Караенева

Österreichisch-Bulgarische Gesellschaft

Der sich zu Österreich bekennende und in der bulgarischen Stadt Russe geborene Literatur-Nobelpreisträger Elias Canetti schrieb in seinen Memoiren: „Wenn jemand die Donau hinauf nach Wien fuhr, sagte man, der fährt nach Europa.“

Text: Elitsa Karaeneva
Übersetzung: Krasimira Plachetzky

Отношенията между България и Австрия съществуват още от ранното Средновековие, когато славянските братя Кирил и Методий са оставили своите следи в Централна Европа.

Тези отношения отслабват по време на турското владичество по българските земи, но никога не прекъсват напълно. След Освобождението се заражда анти-австрийско течение, особено силно в София, което е естествена реакция срещу доминиращата роля на Австро-унгарския външен министър граф Андраси на Берлинския конгрес през лятото на 1878 год. Конгресът довел до ревизиране на Сан Стефанския договор, до ограничаване на суверенитета на България и до нейното пълно разкъсване. Дори и след прекратяване на дипломатическите отношения между двете страни година след Берлинския конгрес, многобройни частни сдружения продължават да поддържат симпатиите между народите.

Втората световна война води до разделение на Европа. Комунистическа България развива негативно отношение към демократична Австрия и отношенията са замразени. Това се променя драстично след обявяването на пълна неутралитет и суверенитет на Австрия през ноември 1955 год. Веднага бива създадено Австрийско-българско дружество /АБД/, което да продължи изграждането на традицията в приятелските отношения между страните.

По това време обмяната на творчески идеи между България и Австрия се е осъществявала много трудно и АБД се обръща с молба за подкрепа към известни български творци, живеещи във Виена. Отзовават се имена като Тодор Масаров и Венко Венков /певци в Държавната опера/, Люба Велич /сопранистка/, д-р Любомир Панчев /камерен певец/ и проф. Славко Попов. Годици наред те вземат активни участия в дейностите на дружеството.

Die Beziehungen zwischen Bulgarien und Österreich existieren schon seit dem Frühmittelalter, als die slawischen Brüder Kyrill und Methodi aus dem Großbulgarischen Reich ihre Spuren weit bis nach Mitteleuropa hinterließen.

Während der Periode der Türkischen Übermacht in Bulgarien wurden die zwischenstaatlichen Beziehungen zwar geschwächt, hörten jedoch nie auf zu existieren. Nach dem Erlangen der Unabhängigkeit bildet sich in der Hauptstadt Sofia eine antiösterreichische Bewegung als natürliche Reaktion gegen die dominierende Rolle, die Österreich-Ungarn – vertreten durch den damaligen Außenminister Gyula Graf Andrássy – auf dem Berliner Kongress im Sommer des Jahres 1878 hatte. Der Kongress führte zur Revision des Abkommens von San Stefano bzw. zur Beschränkung der Souveränität und zur Teilung Bulgariens. Ein Jahr später wurden die diplomatischen Beziehungen abgebrochen. Trotzdem blieben private Gesellschaften, die die Sympathien zwischen beiden Ländern wach hielten.

Der Zweite Weltkrieg brachte die Spaltung Europas. Das kommunistische Bulgarien entwickelte gegenüber dem demokratischen Österreich eine negative Haltung und die zwischenstaatlichen Beziehungen wurden eingefroren. Die Wiederherstellung der vollen Unabhängigkeit und Souveränität Österreichs im November 1955 änderte schlagartig die Situation: Sofort wurde eine Österreichisch-Bulgarische Gesellschaft /ÖBG/ gegründet, die zum Ziel hatte, die traditionellen freundschaftlichen Beziehungen fortzusetzen.

Da zu diesem Zeitpunkt ein kultureller Austausch zwischen Österreich und Bulgarien noch sehr schwierig war, wandte sich die Gesellschaft an berühmte, in Wien lebende, bulgarische Künstler, mit der Bitte den Kulturaustausch zu unterstützen.. Berühmte Persönlichkeiten sagten zu: die Staatsopernsänger Todor Masaroff und Wenko Wenkoff, die Kammersängerin Ljubja Welitsch, der Kammersänger Dr. Ljubomir

През 1970 год., под канцлерството на Бруно Крайски, АБД изгражда мост между двете страни, лежащи на дунавския бряг, с различни идеологични системи. АБД придобива голям успех с поканите на български музиканти и творци в Австрия, и с активизирането на икономическите отношения между двете страни. През 1973 год. президентството се поема от д-р Карл Блеха, под чието ръководство дружеството приема нови форми. През 1978 год., по случай честването на 100-годишнината от Освобождението от турското робство, дружеството организира голям икономически дебат, чиято цел е разясняването на възможностите за по-тясно сътрудничество между страните. Като резултат са 24 сключени договора за кооперация.

Важен момент в австрийско-българските отношения е честването на празника по случай 1300-години България през 1981 год. На гала-концерта във Виенската държавна опера, на който гостува Софийската опера, поздравителни речи произнасят президентът на Република Австрия д-р Кирхшлегер, председателят на Комисията за Култура Людмила Живкова и президентът на АБД д-р Карл Блеха.

През 1981 год. Австрийското държавно министерство за наука и изкуство, Университет Виена и АБД подаряват на Софийския университет „Климент Охридски“ кабинет за изучаване на немски език с всички технически уреди и помощни материали.

Особено важна акция на АБД е подкрепата при разкопаването на праисторическо селище в с. Караново до Нова Загора, започнато през 1984 год., и съдействието за представяне на находките в музея „Каролина Аугустеум“ в Залцбург.

През 90-те години АБД подкрепя българския народ чрез изпращането на хуманитарни помощи под формата на стоки, провежда и помощна акция за възрастни и нуждаещи се от специални грижи хора. Събраните пари са изпратени на няколко български града за подпомагане на нуждаещите се и за закупуване на линейки. През последните години хуманитарните акции продължават – гр. Мездра получава модерни камиони за извозване на боклук и линейки втора употреба.

С присъединяването на България към ЕС нови и необятни полета за изява се откриват пред Австрийско-българското дружество. ★

Блеха и Циммерман на „Бала на мартеницата“
Bleha und Zimmermann beim „Marteniza“-Ball

Pantscheff und Prof. Slavko Popoff. Jahrelang nahmen sie an den Veranstaltungen der Gesellschaft teil.

Während der Amtszeit des Kanzlers Bruno Kreisky, gelang es der ÖBG im Jahr 1970 zwischen den Staaten – zwar an der Donau liegend, jedoch von der Systemideologie her verschieden – eine Kulturbrücke zu errichten. Eine große Anerkennung bekam die Gesellschaft durch die ständigen Einladungen bulgarischer Künstler nach Österreich und einer Intensivierung der wirtschaftlichen Beziehungen. Im Jahr 1973 übernahm Minister a. D. Dr. Karl Bleha die Präsidentschaft der ÖBG. Seitdem nahm die Gesellschaft eine neue Gestalt an. Im Jahr 1978 gedachte Bulgarien des 100-Jahre-Jubiläums von der Befreiung des Landes vom „Osmanischen Joch“. Diesmal initiierte die ÖBG eine große wirtschaftliche Debatte, bei der die Möglichkeiten einer engeren Kooperation zwischen den beiden Ländern erörtert wurden. Im Zuge dessen wurden 24 Kooperationsverträge unterschrieben.

Ein Höhepunkt der österreichisch-bulgarischen Beziehungen war im Jahr 1981 die 1.300-Jahre-Jubiläumsfeier der Gründung Bulgariens.

Красимира Стоянова на благотворителен концерт
Krassimira Stoyanova beim Charity-Auftritt

Beim Galakonzert in der Wiener Staatsoper – auf dem die Sofioter Oper eine Gastrolle hatte – hielten der österreichischen Bundespräsident Dr. Kirchschräger, die Vorsitzende der Kommission für Kultur Ludmila Shivkova, wie auch der ÖBG - Präsident a. D. Karl Bleha Festansprachen.

Люба Велич и Гена Димитрова се наслаждават на представлението на дружеството
Ljuba Welitsch mit Gena Dimitrova genießen die Veranstaltungen der Gesellschaft

Im Jahr 1981 schenkten gemeinsam das Bundesministerium für Wissenschaft und Kunst, die Universität Wien und die ÖBG der Sofioter Universität Kliment Ochridski, ein deutsches Sprachlabor mit allen dazugehörigen technischen Einrichtungen und Hilfsmaterialien.

Eine besondere Aktion der ÖBG war die Unterstützung der im Jahr 1984 begonnenen Ausgrabungen der bedeutenden prähistorischen Siedlung im Dorf Karanovo bei Stara Zagora. Darüber hinaus ermöglichte die ÖBG eine Ausstellung der Funde im Salzburger

Museum Karolina Augusteum.

In den 90er Jahren unterstützte die ÖBG das bulgarische Volk in Form von Humanitärhilfe und führte zusätzlich eine Spendeaktion für ältere und bedürftige Menschen durch. Das gespendete Geld wurde einigen bulgarischen Städten zur Verfügung gestellt und zur Unterstützung der Bedürftigen bzw. zum Einkauf neuer Krankenwagen verwendet. In den letzten Jahren gab es weitere karitative Aktionen: Die Stadt Mesdra bekam moderne Fahrzeuge für die Müllabfuhr sowie gebrauchte Rettungswagen.

Mit dem Beitritt Bulgariens zur EU bekommt die Österreichisch-Bulgarische Gesellschaft unendlich viele Möglichkeiten für eine weitere Zusammenarbeit. ★

Потомка на Витановия род

Пътувайки от старата българска столица Велико Търново през каньона на р. Янтра обратно към тепетата на родния ми град Пловдив, се отклонявам към Трявна - малко възрожденско предбалканско градче, прочуло се с дърворезбарската и иконописна школа на Витановската фамилия.

Текст: Мариана Ердьоди-Калинова

Трявна
Tryavna

От същата фамилия произхождам и аз по майчина линия. Моят дядо, г-н Кънчо Камбуров е бил виден тревненец и кмет на Трявна от 1940 до 1945 год. Произвеждал във фабриката си красиво резбовани мебели.

В Трявна съм за първи път. Това е възможност да благодаря за таланта, който съм наследила от прочутите майстори иконописци. И без много да си давам сметка преди за това, традицията им продължава да живее в моите картини - в цветовете и мотивите. С трептящо сърце вървя по калдъръма в историческия център на Трявна. След къщата с часовника и стария мост влизам в Даскаловата къща, която е национален паметник на културата. Строена от заможния търговец на гюл и коприна хаджи Христо Даскалов през 1804-1808 год., тя е най-представителната възрожденска къща в Трявна. Две изкуства - архитектура и дърворезба, увековечават майсторството на Димитър Ошанеца и неговия калфа Иван Бочуковец. Според легендата, от Гергьовден до Димитровден работили майсторите. От резбованите тавани в две от стаите греят слънца - едното жарко - символ на младостта, другото - плодотворно, сътворено с мъдрост и зрелост.

В къщата е поместен единственият в страната музей на резбарското изкуство с образци на тревненската битова и църковна дърворезба, както и колекция на самобитния майстор-резбар Генчо Марангозов. Това ме кара да си спомня, че при нас в Грац живее една негова потомка, г-жа Маргарита Марангозова, архитект по професия. Мисля си, оттук идва пословицата - кръвта вода не става.

Поп Кою Витанов е един от основателите на тревненската зографска школа в началото на XVIII в.
Pop Koyu Vitanov ist einer der Gründer der Tryavnaer Schule für Ikonenmalerei Anfang des 18. Jh.

За мен беше завладяващо да видя някои от творбите на моите прадеди, съхранени в музея на църквата Св. Архангел Михаил. Църквата датира от края на XII в., строена заедно с още две църкви, наречени също Св. Архангел Михаил - едната в с. Присово, сегашният Присовски манастир, а другата - близо до Дряново, сегашният Дряновски манастир. Църквите са посветени на победата на Асеновци над визан-

тийския император Исак II Ангел през зимата на 1190 год.

През Възраждането църквата става средище на богат духовен живот - затова през 1819 год. тревненските първенци събрали средства за разрастването ѝ. Поръчват тайно от тогавашния турски управител Фейзи ага нов строеж, а после с цената на подкупи и хитрости - палят около новите стени слама и импровизират внезапен пожар - успяват да заобиколят закона и представят при проверката църквата като стара. И досега тя не се набива на очи - вкопана е в земята, от площада се вижда нисък покрив от плочи и дъсчената камбанария. Никой не подозира каква красота се крие вътре - от майсторски резбования иконостас, направен от тогавашния свещеник и прочут майстор Папа Витан Цонюв с помощник Папа Витан Млади, до богато украсения резбован архиерейски трон. В него са вплетени различни стилови елементи - барок, рококо, ампир, Луи XVI - много растителни елементи. Дело на изключително талантивите Витановци са и иконите в иконостаса - св. Богородица Одигитрия от папа Витан. Останалите са на неговия син Йоанкиев папа Витанов и на брат му Симеон Цонюв.

През 1865 год. за пъръв път се празнува денят на славянските просветители Св.Св. Кирил и Методий в Трявна. По този повод е поръчана икона. Изписва я Цоню Симеонов по подобие на известната литография, отпечатана във Виена през 1864 год. Иконата има великолепна резбована рамка и в основата ѝ са изписани две житейски сцени - Кръщение цар Борисово и Проповед към българския народ.

В Трявна е запазена много добре къщата на поп Кою Витанов, в местността Тепавиците. Тя сега е база на съюза на архитектите. Имах щастието да пренощувам в нея и да се наслада на девственото спокойствие и красотата на вековната широколистна гора в околността.

И сега съзидателният и творчески дух на Витановците продължава да живее в наследниците им, а не само в ценните иконостаси и многобройни музейни сбирки.

Една голяма част от нас, потомците, живее зад граница, занимава се с изкуство, дизайн, музика, преподавателска дейност, но това богато фамилно наследство ни задължава да представяме достойно страната, от която идваме. И ние се гордеем с изкуството на България - наш непресъхващ извор на вдъхновение и самочувствие. ★

Трявна - старият град
Рисунка - Мариана Ердьоди-Калинова

Трявна - старият град
Честване на празник около 1940 год.

Ein Nachkomme der Familie Vitanov

Von der alten Hauptstadt Tarnovo in Richtung meiner Geburtsstadt Plovdiv führt der Weg entlang der Klamm des Jantra Flusses. Hier mache ich einen Abstecher und halte in Tryavna an – eine kleine Stadt an einem nördlichen Berghang des Balkans. Die Stadt ist berühmt für ihre Schule für Holzschnitzkunst und Ikonenmalerei.

Text: Mariana Erdödy-Kalinova
Übersetzung: Krasimira Plachetzky

Die Gründer der alten Schule kommen aus der Familie Vitanov – aus derselben, mütterlicherseits, stamme auch ich. Mein Großvater Kancho Kamburov war ein angesehener Mann und Bürgermeister von Trayvna in den Jahren 1940 bis 1945. In seiner Fabrik produzierte er meisterhaft geschnitzte Möbel.

Allerdings bin ich zum ersten Mal hier. Nun kann ich den Ort kennen lernen, wo meine Urahnen gelebt und gearbeitet haben. Den Besuch empfinde ich als ein Symbol für mein *Dankeschön*. Das schulde ich den namhaften Ikonenmalern des Vitanov Geschlechts, von denen ich meine Gabe geerbt habe. Ohne mir viele Gedanken darüber zu machen, lebt ihre Tradition in den Farben und Motiven meiner Bilder weiter.

Ich gehe die Kopfsteinpflasterstraße im historischen Zentrum von Tryavna entlang, die traditionellen Häuser mit klopfenden Herzen betrachtend. Nach dem Uhrturm und der alten Steinbrücke erreiche ich das Haus **Daskalov**, ein denkmalgeschütztes Haus und Kulturerbe Bulgariens. Erbaut von 1804 bis 1808 für *Hadj*¹ Christo Daskalov – einen vermögenden Händler für *Rosenöl*² und Seide – stellt dieses Haus das bedeutendste Bauwerk aus der Periode der *Bulgarischen Wiedergeburt*³ dar.

Zwei Künste – Architektur und Holzschnitzerei – verewigen das Geschick des Meisters Dimiter Oshanetza und seines Gehilfen Ivan Botshukowetza. Die Legende besagt, dass beide sechs *Monate*⁴ an ihrem Werk gearbeitet haben. In zwei Zimmern des Hauses scheinen von den holzgeschnitzten Decken zwei Sonnen herab: die eine glühend, Symbol der Jugend, und die andere wärmend, Symbol für Weisheit und Reife. Zusammen mit Exponaten der Kirchen- und Hausgestaltung beherbergt das einzige Museum für Schnitzkunst in Bulgarien eine Sammlung der einzigartigen Werke des Holzschnitzmeisters Gentcho Marangosov. Der Nachname kommt mir bekannt vor, dann fällt mir plötzlich ein, dass bei uns in Graz ein Mitglied dieser Familie lebt – Frau Margarita Marangosova, eine Architektin. Da denke ich mir: nicht von ungefähr kommt das Sprichwort „Der Apfel fällt nicht weit vom Stamm“.

Der Anblick der im Museum der Stadtkirche aufbewahrten Werke meiner Ahnen ist rührend für mich. Die Kirche heißt **Hl. Erzengel Michael** und stammt aus dem Ende des 12. Jh. Damals wurden in der Gegend noch zwei Kirchen gleichen Namens gebaut. Beide sind heute Kloster: das eine befindet sich im Dorf Prissovo (**Prissovo Kloster**), das andere ist nahe der Stadt Drjanovo (**Drjanovo Kloster**). Alle Drei Bauten sind dem Sieg des Hauses *Asen*⁵ über den byzantinischen Kaiser Isaak II Angelos im Winter 1190 gewidmet.

In der Periode der Wiedergeburt wurde die Tryavnaer Kirche zum Mittelpunkt regen geistigen Lebens. Deshalb beschlossen

angesehene Bürger von Tryavna – ohne Wissen des damaligen türkischen Bezirkshauptmann Feizi Aga – mit gesammelten Geldern den Bau einer neuen größeren Kirche in Auftrag zu geben. Mit Hilfe von Bestechungen und Schlaueit wurde das Bauverbot für Kirchen umgangen. Die Mauern der neu gebauten Kirche wurden dann durch angezündete Strohbuschen als alt getarnt. Auch jetzt fällt die Kirche nicht gleich ins Auge. Mit den tief in die Erde eingegrabenen *Mauern*⁶ sieht man vom Hauptplatz nur das Dach mit den typischen Steinplatten und dem hölzernen Glockenturm. Niemand würde vermuten, welche Schönheit sich im Inneren versteckt: vom meisterhaft geschnitzten Altar, der vom damaligen Pfarrer und ruhmreichen Meister Papa Vitan Zonjuv mit Hilfe von Papa Vitan dem Jungen angefertigt wurde, bis zum Bischofsstuhl, der reich an Holzschnitzornamenten verziert ist. Im letzten werden verschiedene Stilrichtungen harmonisch vereint: Barock, Rokoko wie auch Empire und Louis XVI. Die Altarikonen stammen ebenfalls von den Vitanovs: **Die heilige Mutter Gottes Odigitria** (die Wegweiserin) ist von Papa Vitan, die restlichen Ikonen sind Werke seines Sohnes Joanikij Papa Vitanov und seines Bruders, Simeon Zonjuv.

Im Jahr 1865 wurde zum ersten Mal in Tryavna der Tag der Heiligen *Brüder Cyrill und Method*⁷ gefeiert. Zu diesem Anlass bestellte man eine Ikone. Dieselbe wurde von Zonju Simeonov gemalt, der sich von der im Jahr 1864 in Wien gedruckten Lithographie inspirieren ließ. Die Ikone hat einen prächtigen Holzrahmen und stellt zwei historische Szenen dar: *Knjaz Boris*⁸ empfängt das Sakrament der Taufe und die Predigt an das bulgarische Volk.

Im Stadtviertel **Tepawitzite** steht das gut erhaltene Haus des Popen Koju Vitanov. Das Gebäude gehört der bulgarischen Kammer der Architekten. Ich habe das Glück, dort übernachten zu dürfen und am nächsten Morgen die unberührte Schönheit des Laubwaldes in der Umgebung zu genießen.

Der schöpferische Geist der Familie lebt nicht nur in den wertvollen Ikonostasen und zahlreichen Sammlungen, sondern in ihren Nachfahren weiter. Viele von uns leben im Ausland und arbeiten als Künstler, Designer, Musiker oder Lehrer. Der große Name verpflichtet jedoch unser Land würdig zu vertreten. Dass wir stolz sind auf die bulgarische Kunst, Quelle unserer Inspiration und Selbstwertgefühls, brauche ich nicht zu erwähnen. ★

1. steht für Pilger und hatte einen Titelgebrauch.
2. Im Großhandel kostet ein Kilogramm echtes bulgarisches Rosenöl über 5000 €. Bulgarien produziert immer noch 80% des Rosenöls weltweit.
3. Mitte 18 Jh. bis Ende 19 Jh.
4. vom Gedenktag des Heiligen Georg 23. April bis zum 26. Oktober, Heiligen Dimitri
5. das Haus Asen ist ein bulgarisches Herrscherengeschlecht
6. laut Gesetz durften die Kirchen nicht höher als ein berittener türkischer Soldat sein
7. Cyrill und Method werden als Entwickler des kyrillischen Alphabets in Bulgarien gefeiert
8. ein bulgarischer Fürst, bekannt für die Christianisierung seiner Untertanen

Tryavna - die alte Stadt
Bild - Mariana Erdödy-Kalinova

Tryavna - ein Fest in den 40-er Jahren

Дървена къща в село Жеравна
XVIII-XIX в.
Holzhäuser in Dorf Sheravna
18.-19. Jhdt.
© Photo: A. Alvera

Офис сграда „Балкан“
Арх. Грюнангер, София 1904-13 г.
Bürogebäude „Balkan“
Arch. Grünanger, Sofia 1904-13
© Städtisches Fotoarchiv, Sofia

Жилищна сграда
Арх. Р. Радославов, К. Джангозов
София 1938-39
Wohngebäude
Arch. R. Radoslavov, K. Dzjanzozov
Sofia 1938-39
© Photo: Konstantin Antonov

Жилищен блок
Арх. студио „Аедес“ 2007
Wohnblock
Architekten Aedes Studio, Sofia 2007
© Photo: Aedes Studio

Архитектурни фрагменти: България

*След присъединяването на
България към ЕС културата
й добива особена актуалност.*

Текст: Елица Караенева

С изложбата „Архитектурни фрагменти: България“, представена в Рингтурм от 03.10. до 09.11.2007 г., погледът беше обърнат към архитектурното развитие на страната ни от средата на XIX в. до днес.

Организаторите на художествения проект бяха Адолф Щилер и архитектите Анета Булант-Каменова, Георги Станишев, Любинка Стоилова, Тодор Булев и Петър Йокимов.

След Освобождението от турско робство в края на XIX в. възниква и нуждата от по-различно планиране и строителство, което води до идването на високообразовани архитекти от Австро-унгарската монархия. Влиянието на австрийската архитектура е все още лесно различимо в редица сгради у нас - Военното училище, Клубът на армията /А. В. Колар/; Синагогата и Духовната семинария /Ф. Грюнангер/, също и множество жилищни сгради от архитектите А. В. Колар, П. П. Бранг или К. Хайнрих. В края на XIX в. възникват сгради със специфичен национален характер от български архитекти, получили образованието си в чужбина: Централните хали (Н. Торбов, 1909 г.), откритата Минерална баня (П. Момчилов, 1910 г.), Седалището на Великия синод (П. Момчилов; Й. Миланов, 1910 г.).

През времето между двете Световни войни, под влияние на европейското движение за модернизъм, група от архитекти се стремят към обновяване на формите – примери за това са Националната банка (Иван Васильов, Димитър Цолов, 1934-39 г.) и Министерството на вътрешните работи (Георги Овчаров, 1936-40 г.). След Втората световна война (1944 г.) страната е под силно съветско влияние. Някои от сградите, построени тогава, са хотел „Рила“ (Г. Стоилов); хотел „София“ (Ал. Баров), редица ваканционни селища по Черноморието и много др.

Периодът след 1989 г. е белязан от влиянието на двете поколения - старото, което следва традициите, останали от годините преди прехода, и новото, което, чрез пътувания, практики и не на последно място комуникация, е отворено за случващото се и показва интересни резултати. ★

Architektonische Fragmente: Bulgarien

*Die bulgarische Kultur erlangt durch
den Beitritt Bulgariens zur Europä-
ischen Union, besondere Aktualität.*

Text: Elitsa Karaeneva
Übersetzung: Krasimira Plachetzky

Mit der Ausstellung „Architektonische Fragmente: Bulgarien“, die im Ringturm vom 03.10. bis 09.11. stattfand, wurde der Blick auf die architektonische Entwicklung unseres Landes von der Mitte des 19. Jahrhunderts bis zum heutigen Tag gerichtet.

Kuratoren des künstlerischen Projektes waren Adolph Stiller und die ArchitektInnen Aneta Bulant-Kamenova, Georgi Stanisshev, Ljubinka Stoilova, Todor Boulev und Petar Iokimov.

Nach der Befreiung von der osmanischen Vorherrschaft, Ende des 19. Jahrhunderts, bestand Bedarf an einer neuen Bauplanung. Viele hoch qualifizierte Architekten aus der Österreichisch-Ungarischen Monarchie kamen nach Bulgarien. Der Einfluss der österreichischen Architektur ist in vielen Gebäuden in Sofia heute noch leicht zu erkennen: die Gebäude der Militärschule und des Armeeklubs (A.V. Kolar); die Synagoge, das Priesterseminar (F. Grünanger) sowie zahlreiche Wohnbauten von den Architekten A.V.Kolar, P.P. Brang oder K. Heinrich. Ende des 19. Jahrhunderts wurden Gebäude mit nationalspezifischem Charakter von bulgarischen Architekten errichtet, die in Architekturschulen im Ausland ausgebildet worden waren. Beispiele hierfür sind: die Zentralmarkthalle (N. Torbov, 1909); das öffentliche Thermalbad (P. Momchilov, 1910); der Sitz des Heiligen Synods (P. Momchilov, J. Milanov, 1910).

In der Zwischenkriegszeit unter dem Einfluss der Strömungen der Moderne versuchte eine Gruppe von Architekten die Formen neu zu gestalten. Beispiele hierfür sind die Nationalbank (I. Vassilyov, D. Tsolov, 1934-39) und das Innenministerium (G. Ovtsharov, 1936-40).

Nach dem Zweiten Weltkrieg (1944) steht das Land unter starkem sowjetischem Einfluss. Einige in dieser Zeit errichtete Gebäude sind: Hotel Rila (G. Stoilov); Hotel Sofia (Al. Barov). Dazu kommen noch zahlreiche Urlaubsorte an der Schwarzmeerküste und viele andere Bauten.

Die Periode nach 1989 ist von zwei verschiedenen Generationen von Architekten beeinflusst: die alte, die immer noch den Bautraditionen vor dem Wandel folgten, und die junge, die durch Reisen, Auslandspraktika und nicht zuletzt durch Erfahrungsaustausch, sich über Neuigkeiten informieren und infolgedessen sehr beeindruckende Ergebnisse zeigen. ★

Хедж фонд

Към момента съществуват около 9100 хедж фонда, които управляват капитали на стойност над 1,5 билиона \$. Благодарение на това хедж фондовете се радват на най-големия растеж сред инвестиционните продукти.

В Текст: Методи Попов
Превод: Радослава Савова
Financecoaching

най-простата си форма един хедж фонд е продукт от капиталовия пазар. Неговите дялове се предлагат от съответното дружество за придобиване от инвеститори. Фонд мениджерът използва акумулирания капитал за закупуване на ценни книжа от различни инвестиционни области, като при това прилага разнообразни инвестиционни стратегии на международните финансови пазари с цел увеличаване на капитала. За разлика от другите инвестиционни фондове, хедж фондът предлага повече свобода при избора на структура, състав и риск. По принцип инвестиционните стратегии се разделят на 5 вида: Long/Short Value, Relative Value, Event Driven, Global Macro и Multi стратегии.

При стратегията Long Value става въпрос за купуване на подценени акции, докато при стратегията Short Value е точно обратното – мениджерът продава надценените акции.

Стратегията „Relative Value” печели от разликите в цените на ценните книжа. Това става, когато мениджерът купува подценени акции на една борса и едновременно с това ги продава на друга борса, където техният курс е по-висок.

Стратегията Event Driven се концентрира върху необичайните събития, които влияят на курсовете на акциите в по-голяма степен от икономическите обстоятелства. Като примери се посочват сливанията на фирми, поглъщанията и случаите на неплатежоспособност.

Стратегията Global Macro се опитва да разпознае преждевременно макроикономическите сигнали и по този начин да заложи на печалба. Мениджерът анализира икономическите статистики и очаквания, социалното и политическото състояние, и вследствие на това спекулира с валута, суровини и посредством разликата в часовите зони, както и на борсовите пазари на бързоразвиващите се държави.

Стратегията Multi комбинира няколко от описаните инвестиционни стратегии.

В заключение може да се добави, че поведението на някои хедж фондове е антициклично, което ги прави подходящи за прибавяне към портфолиото, с цел неговото диверсифициране и стабилизиране. ★

Hedge Fonds

Im Moment gibt es ca. 9100 Hedge-Fonds, die ein Vermögen von über 1.5 Billionen Dollar verwalten. Dadurch ist der Hedge-Fonds zurzeit einer der am stärksten wachsenden Anlageprodukte

E Text: Metodi Popov
Financecoaching

in Hedge-Fonds ist in der einfachsten Form ein Kapitalmarktprodukt. Anteile davon werden von einer Kapitalanlagegesellschaft angeboten, und von Kapitalanlegern erworben. Mit dem akkumulierten Kapital erwirbt der Fondsmanager Wertpapiere aus verschiedenen Anlagebereichen und versucht durch diverse Anlagestrategien an den internationalen Finanzmärkten das Kapital zu vermehren. Der Unterschied zu anderen Investmentfonds besteht darin, dass ein Hedge-Fonds viel mehr Freiheit bei der Wahl von Aufbau, Zusammensetzung und Anlagerisiko besitzt, was diese Anlagestrategie auszeichnet. Grundsätzlich lassen sich die Anlagestrategien in fünf Klassen aufteilen: Long/Short Equity, Relative Value, Event Driven, Global Macro und Multi-Strategien.

Bei einer Long Strategie, geht es hauptsächlich darum, unterbewertete Aktien zu kaufen, und im Gegensatz zur Short Strategie, bei der der Fondsmanager überbewertete Aktien verkauft.

Eine Relative Value Strategie erhofft sich durch Preisunterschiede der Wertpapiere zu profitieren. Dies geschieht meistens, wenn der Fondsmanager unterbewertete Aktien an einer Börse kauft, und sie gleichzeitig an einem anderen Handelsplatz zu einem höheren Kurs verkauft.

Event Driven Strategies konzentrieren sich auf außerordentliche Ereignisse in einem Unternehmen, die den Aktienkurs mehr beeinflussen, als die wirtschaftlichen Umstände. Beispiele dafür könnten Fusionen, Übernahmen und Insolvenzverfahren sein.

Eine Global Macro Strategie versucht makroökonomische Entwicklungen frühzeitig zu erkennen und darauf gewinnbringend zu setzen. Der Manager analysiert wirtschaftliche Statistiken und Erwartungen und gesellschaftliche und politische Entwicklungen und spekuliert infolgedessen mit Währungen, Emerging Markets, Rohstoffen und Market Timing.

Eine Multi-Strategie kombiniert mehrere dieser Anlagestrategien.

Zudem ist das Verhalten mancher Hedge-Fonds antizyklisch, was sich gut für die Diversifikation und Stabilisierung eines Portfolios eignet. ★

Разлики между австрийското и българско право

Борис Методиев - магистър по право

DLA PIPER Weiss-Tessbach Rechtsanwälte GmbH
Tel. 53178 – 1026, boris.metodiev@dlapiper.com
FOWI - Forschungsinstitut für MOE Wirtschaftsrecht, Wirtschaftsuniversität Wien
Tel.31336 4213, Mobil: 06509685948
E-Mail: boris.metodiev@wu-wien.ac.at

Der Text ist in der 6. Ausgabe in deutscher Sprache erschienen.

В настоящата статия ще обърне внимание на някои разлики между австрийското и българското право. Преди това обаче ще подчертая приликите между двете правни системи. Така например двете страни принадлежат към континентално-европейската правна система, с което се отличават от англо-саксонската. Друга прилика има в стопанското право на двете държави, и по-специално в отраслите дружествено и конкурентно право, както и в правото на обществени поръчки, защита на потребителя, рекламации при недостатъци на стоки, признаване на професионална квалификация и т.н., които са силно хармонизирани чрез директиви на Европейския съюз.

Трябва да се има предвид, че през последните няколко години България беше залята с огромна вълна от закони, които в краткосрочен план са трудни за обхващане и разбиране в тяхната цялост дори за юристи. Така например с експертна помощ от ЕС бяха приети напълно нови процесуални кодекси на гражданското, наказателното, административното и данъчното право, като австрийското министерство на правосъдието участва в реформата на гражданското процесуално право. В същото време бяха променени радикално или приети нови материални закони, отнасящи се не само до изброените четири правни отрасли, а и до търговското, банковото, застрахователното, трудовото, социалното, международното частно право и правото на финансовите пазари. Поради тази причина в следващите години основна задача пред българското правосъдие ще бъде да създаде справедлива и единна съдебна практика по прилагането на новите закони и на директно приложимите европейски правни норми. Важна задача има и българската юриспруденция да актуализира или напише нови коментари за практиката, и учебници за студентите.

Въпреки множеството прилики и хармонизацията с правото на ЕС, съществуват достатъчно разлики, както в някои принципи, така и в детайлите на двете правни системи. Ето някои принципни разлики - българското вещно (имоти и др.) и облигационно (договори и др.) пра-

во са силно повлияни от френско-италианската правна система. Например при покупка на имот в България установяването на собственика на конкретен имот, както и наличието или липсата на тежести върху този имот, не е възможно, както в Австрия, само чрез едно удостоверение на имотния регистър, направено от партида на имота, защото по принцип няма имотни партиди. За тази цел е минимално необходимо (но не винаги достатъчно) да бъдат проверени персоналните партиди на всички предишни собственици през последните десет години. Това е така, защото от една страна вписването на ипотеките е валидно десет години, вписването на право на строеж - пет години и т.н. От друга страна за десет години може да се придобие собственост чрез недобросъвестно, а за пет години чрез добросъвестно давностно владение и т.н. В София и в големите градове проверката на персоналните партиди по принцип се извършва чрез компютър.

Причина за това усложнение е френско-италианската система на вписване по персонални партиди, която българите използват от сто години (в периода 1950-1990 с ограничения) при имотни сделки, както и липсата на единен кадастър. През 2001 г. в България започна реформа на кадастъра и имотния регистър, с която до 2015г. трябва да се въведе електронна и единна система на вписване по имотни партиди, подобно на тази в Австрия. Пет от общо 112 имотни регистри, както и съответните кадастри, са в напреднал стадий на реформата. Независимо от особеностите и сега действащата система на вписване е относително

стабилна, най-вече след извършените промени през последните десет години.

Много българи и чужденци в България притежават собствени жилища, които са построени върху чужда земя. Този юридически шпагат е възможен чрез т. нар. вещно право на строеж. Правото на строеж е познато и в Австрия, но е ограничено със срок от 100 г., след което сградата става собственост на собственика на земята. В България правото на строеж е безсрочно, което означава, че и собствеността върху жилищата е безсрочна.

Друга особеност намираме при българския договор за продажба на движими вещи (напр. мобилен компютър), при който собствеността върху вещите се прехвърля по принцип в момента на сключване на договора (запазване на собствеността при разсрочено плащане е възможно). За прехвърляне на собствеността в Австрия е необходимо наред със сключването на договора, допълнително и предаването на вещта.

Австрийският договор за (безсрочен) наем може да бъде прекратен от наемодателя само при наличието на особено важна причина. Това дава на наемателя една силна позиция, подобна на собственик. В България подобни договори могат да бъдат прекратени и от наемодателя с предизвестие с определен срок, но без важна причина. Трудовите договори на двете страни са много подобни, но например за минимална заплата от 1000 евро или за 13-та и 14-та заплата в България засега само може да се мечтае.

Различен път на развитие се констатира и при договорите за обезпечаване на кредити и по-специално при залога върху движими вещи. За валидността на този договор в Австрия е необходимо предаването на вещта. Това важи по принцип и за България. В деловата практика обаче по този начин се отнема вещта (например камион)

от залогодателя, която му е необходима за бизнеса и плащането на кредитните вноски. Затова в България, както и в почти цяла Източна Европа, бяха въведени особените залози като допълнителна възможност за обезпечение на кредити от предприемачи. При особения залог предаването на вещта беше заместено от вписването в регистър на особените залози. Допълнително беше решено, че предмет на залога могат да бъдат не само движими вещи, а и дружествени дялове, дематериализирани ценни книжа, патенти, търговски марки и дори цели търговски предприятия.

За разлика от досега изложеното, българското търговско право е повлияно силно от Австрия и Германия. Това се отнася в най-голяма степен за дружественото право. Например и двете държави познават едни и същи видове дружества: ООД, АД, КД и СД. Една разлика при капиталовите дружества (АД и ООД) има например в относително ниския минимален капитал в България (ООД – 2500 евро и АД – 25000 евро), сравнено с високия в Австрия (ООД – 35000 евро и АД – 70000 евро). Друга разлика има при персоналните дружества – СД и КД са юридически лица, а австрийските са квази-юридически лица. Практическа последица от тази разлика е,

че персоналните дружества в България се облагат с корпоративен данък, а австрийските – не. При последните печалбата се разпределя и облага директно при съдружниците с данък общ доход или корпоративен данък, ако съдружниците са юридически лица.

Подобно на Австрия, българските търговски дружества и еднолични търговци се вписват в единен съдебен търговски

регистър. Разликата в България е, че от 01.01.2008 г. търговският регистър ще се води от един административен орган (Агенция по вписванията). Една от целите на реформата е да се интегрира търговският регистър в системата на Електронния европейски търговски регистър. Допълнително всяко българско предприятие ще получи от Агенцията по вписванията единен идентификационен код (ЕИК), който ще бъде едновременно фирмен, данъчен, социален, митнически и статистически номер (подобно на БУЛСТАТ).

За започване на всяка самостоятелна стопанска дейност в Австрия е необходимо вписване в един административен регистър на професиите. При това се прави разлика между регламентирани и нерегламентирани професии. За първите е необходимо професионален опит и обучение, а за вторите – не. В България няма такъв централен професионален регистър, който да се води от един определен административен орган. Лицензиране или регистриране на самостоятелна стопанска дейност е необходимо само при изрична законова разпоредба (банки, застраховки, занаяти и т.н.) и се извършва от различни административни органи.

В заключение искам да обърна внимание на една голяма разлика в данъчното право на двете страни. В Австрия юридическите лица се облагат с 25% плюс още 25% при разпределение на дивиденди, а физическите лица с 0% до 50%. При физическите лица първите 10 000 евро са необлагаеми. От 01.01.2008 г. в България няма да има необлагаем минимум, но физическите и юридическите лица ще се облагат с една ставка от 10%. Дивидентите се облагат по принцип със ставка 7%, а в определени случаи не подлежат на облагане.

В заключение искам да обърна внимание на всички, които се интересуват от българско стопанско право, върху книгата „Учредяване на предприятие в България“ с автори Вълчин Даскалов и Борис Методиев, публикувана във Виена на немски от издателството LexisNexis ARD Orac (2006). Книгата представя в съкратен вид най-вече българското дружествено, имотно и трудово право. ★

Хайде да говорим български!

От три години в Линц, Горна Австрия, съществува българско училище. Училището е създадено по родителска инициатива, съсдействието на Дружество за културен обмен „Дунав“. Дванадесет деца на възраст между 7 и 10 години вече трета година посещават с голямо удоволствие часовете по български език и литература. Пък учениците изучават не само майчиния си език, но и научават повече за българската култура, история и традиции.

*За информация:
www.sli-ooe.at/bg*

Уроците по български език и литература се базират на програма, насочена към езиковото развитие на всяко дете, в съответствие с личния му ритъм. Учебните материали са съобразени с изискванията на Министерство на образованието в България и са свързани с учебната програма по български език за 1-ви, 2-ри и 3-ти клас и спецификата на началното огромяване. С децата се работи индивидуално, в зависимост от степента на владеене на езика. Игровият елемент също е неотлъчна част от програмата на обучение.

До миналата учебна година учебните занятия се провеждаха в народно читалище „Дорнах“. Децата посещаваха часовете по български език и литература веднъж седмично - в събота. Финансирането на училището се поемаше от самите родители. Особено голям принос в това отношение има едно българско семейство, без чиято щедрост училището не би могло да бъде такова, каквото е - Семейство Дичеви, което поемаше по-голямата част от разноските за учебници, зала и т.н.

От новата учебна година учебните занятия се провеждат в основно училище Харбах, като незадължително упражнение 2 учебни часа седмично. Участието в изучаването на езика ще се вписва в училищното свидетелство без бележка. Обучението е бесплатно! ★

Като стимул за децата се предлагат и допълнителни занимания, част от които включват честване на Коледа и 24-ти май, тържество по случай края на учебната година, участие в конкурсите, организирани от Държавна агенция за българите в чужбина, отбелязване рождениите дни на децата и т.н.

Особено важна е връзката с децата от фолклорен детски ансамбъл „Котленче“, които през март 2006 г. бяха на гости в Линц. За три дни се създаде невероятно приятелство между децата от Линц и Котел. Заедно те посетиха забележителностите на Линц и се разходиха с корабче по Дунава, пеййки „Тих бял Дунав“. На изпращане пред автобуса севиха българско хоро. До ден днешен децата си разменят писма, някои от семействата посетиха Котел през лятото, а в момента се работи по въпроса за организирано пътуване до България с цел посещение на възрожденските български градове като Копривица, Банско и, не на последно място, Котел.

Обучение по матерен език засега получават 12 деца на възраст между 7 и 10 години. Това са деца на българи, живеещи в Линц или деца от смесени бракове. В училището те намират подходяща среда, където имат възможност да обогатят речниковия си запас и биват стимулирани да разговарят помежду си на български език.

Училището предлага обучение по български език и литература. По желание на родителите от началото на ноември за децата е организиран и курс по народни танци.

Учебните часове се провеждат веднъж седмично. Учител по български език и литература е Маг. Дарина Тонкова. Г-жа Тонкова завършва „Българска филология“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ през 1997 година. В момента е назначена като учител по матерен език към училищния инспекторат на Горна Австрия. В часовете си г-жа Тонкова използва както утвърдени вече методи на обучение, така и умело разработва собствени такива, които модифицират, обогатяват и доразвиват утвърденото от МОН учебно съдържание, съобразно индивидуалните нужди и ниво на владеене на родния език от учениците.

Сред целите на училището са усвояването на родния език и опознаване на българската литература и история с произведенията на известни български автори, приобщаване към културата и народното творчество, народните обичаи и традиции.

Lasst uns bulgarisch sprechen!

Seit ca. drei Jahren besteht die Bulgarische Schule in Linz/Oberösterreich. Die Schule wurde im Rahmen einer Elterninitiative gegründet und genießt die freundliche Unterstützung des Bulgarischen Kulturvereines DUNAV. Zwölf Kinder im Alter zwischen sieben und zehn Jahren besuchen schon das dritte Jahr mit großem Vergnügen die Stunden der bulgarischen Sprache und Literatur. Hier erlernen die Schüler nicht nur ihre Muttersprache sondern lernen auch die bulgarische Kultur, Geschichte und Tradition kennen.

Nähere Informationen:

www.slio-oe.at/bg

Übersetzung: Marieta Riedl

Es handelt sich dabei sowohl um Kinder mit bulgarischen Eltern als auch um solche mit österreichischen Eltern (teilen). Sie finden in der Schule das richtige Umfeld, um ihren Wortschatz zu erweitern und werden dazu animiert, untereinander die bulgarische Sprache zu verwenden.

Die Schule bietet Unterricht der bulgarischen Sprache und Literatur an. Auf Wunsch der Eltern ist ab Anfang November 2007 auch ein Volkstanzunterricht angeboten.

Der Unterricht findet einmal wöchentlich statt. Die Lehrerin der bulgarischen Sprache und Literatur ist Frau Mag. Darina Tonkova. Frau Tonkova hat bulgarische Philologie an der Universität „NEOFIT RILSKI“ in Blagoevgrad in Bulgarien studiert. Momentan ist sie als muttersprachliche Lehrerin für Bulgarisch beim OÖ Landesschulrat angestellt.

In ihren Stunden wendet Frau Tonkova sowohl anerkannte und bewährte Unterrichtsmethoden an als auch solche, die sie selbst entwickelt und modifiziert hat. Ihre Methoden erweitern die vom bulgarischen Bildungsministerium vorgeschriebenen Lerninhalte und werden den individuellen Bedürfnissen ihrer SchülerInnen angepasst, um auf das jeweilige Lernniveau bestmöglich eingehen zu können.

Ziel der Schule ist sowohl das Erlernen der bulgarischen Sprache und Kennenlernen der bulgarischen Literatur und Geschichte als auch das Näherbringen der bulgarischen Kultur, Volkskunst und des Brauchtums.

Die Lektionen in bulgarischer Sprache und Kultur basieren auf einem Programm, das auf die individuellen Bedürfnisse der Kinder zugeschnitten wird. Die Unterrichtsmaterialien entsprechen dem Anforderungsprofil des bulgarischen Bildungsministeriums und sind dem Lehrprogramm für bulgarische Sprache in der ersten, zweiten und dritten Klasse Volksschule angepasst. Das Spielelement ist auch ein unentbehrlicher Teil des Lernprogramms.

Bis vor einem Jahr hat der Unterricht im Volkshaus Dornach in Linz stattgefunden. Die Kinder haben die Schule einmal wöchentlich, nämlich am Samstag, besucht. Die Finanzierung der Schule haben die Eltern

selbst übernommen. Einen besonderen Beitrag in dieser Angelegenheit hat eine bulgarische Familie geleistet, ohne deren großzügige finanzielle Unterstützung die Schule nicht zu dem geworden wäre, was sie heute ist. Familie Ditchev hat den

Großteil der Kosten für Lehrbücher, Saalmiete und den Unterricht übernommen.

Ab dem neuen Schuljahr 2007/2008 wird die Bulgarische Schule nicht mehr als private Elterninitiative ge-

führt, sondern wird nunmehr offiziell vom Bezirksschulrat der Stadt Linz als muttersprachlicher Unterricht anerkannt und werden daher die Kosten hierfür vom OÖ Landesschulrat getragen. Der Unterricht findet in der Volksschule Harbach statt und wird in Form einer unverbindlichen Übung im Rahmen von zwei Unterrichtseinheiten pro Woche angeboten. Besonders hervorzuheben ist, dass die Teilnahme der Kinder an diesem Unterricht auch in ihren österreichischen Volksschulzeugnissen vermerkt wird. ★

Als Anreiz für die Kinder werden auch zusätzliche Aktivitäten angeboten, wie z.B. gemeinsame Weihnachtsfeiern, Feiern zum 24. Mai, Abschlussfeste am Ende der jeweiligen Schuljahre sowie Teilnahme an verschiedenen Preiswettbewerben, die von der Agentur der Bulgaren, die im Ausland leben, organisiert werden. Selbstverständlich werden auch die Geburtstage der Kinder entsprechend gefeiert.

Besonders wichtig ist auch der Kontakt mit den Kindern aus dem Jugendensemble für Volkstanz „KOTLENČE“ in Bulgarien, die im März 2007 zu Besuch bei den Kindern aus Linz waren. Innerhalb der drei Tage dieses Besuches sind dauerhafte Freundschaften zwischen den Kindern aus Linz und Kotel entstanden. Zurzeit wird daran gearbeitet, im Sommer des kommenden Jahres eine Fahrt nach Bulgarien mit den Eltern und Schülern zu organisieren, im Rahmen derer wir die Sehenswürdigkeiten des Landes besichtigen wollen und selbstverständlich auch unsere Freunde aus Kotel besuchen werden.

България през очите на един австриец

Текст и превод: Елица Каранева

Предаването „Nebenan – Erkundungen in Österreichs Nachbarschaft“ по Ö1 представи през последните години всички нови страни-членки на Европейския съюз. В продължение на една седмица се излъчваха предавания за определена страна, като целта беше да се проследи нейното развитие след присъединяването ѝ към Европейския съюз.

Д-р Цимерман, за първи път ли бяхте в България?

Да, това беше първото ми пътуване до България, макар че от много години насам ми се искаше да я посетя. Една близка моя приятелка прекарва всяко лято в Созопол и винаги ми разказва колко хубаво е там. От една страна проявявам голям интерес към българските хорове и оперни изпълнители, дори съм интервюирал хора „Мистерията на българските гласове“. От друга страна исках да видя и тракийското наследство (напр. Перперикон и разкопките до село Татул), което, като специалист по гръцка култура, представлява особено голям интерес за мен. В тази посока възнамерявах да посетя страната.

Как протече пътуването Ви? Сам ли бяхте?

Бях общо девет дни в България. Първите три дни бях сам в София. Бях отседнал в един малък хотел срещу Синагогата. От г-н Херц получих кола и останалите дни прекарах на път. Една приятелка от Мюнхен се присъедини, което направи пътуването ми много по-приятно, защото е доста трудно да шофираш и да четеш кирилицата по табелите. Тя също не разбира кирилица, но поне можеше да чете картата и така улесняваше пътуването.

Кои градове посетихте?

Бях три дни в София, след това посетих Пловдив, Кърджали, Казанлък, Созопол, Несебър, Варна, Русе, Велико Търново и след това обратно в София. Беше дълго пътуване, но всичко мина много добре. Приятно изненадан останах от красотата на страната ви, която очаквах да видя, но която се оказа още по-красива, особено Източните Родопи, Черноморието и Велико Търново, който е един прекрасен град.

Имахте ли някакви очаквания и дали те се оправдаха?

Бях се подготвил доста добре за това

Bulgarien durch die Augen eines Österreicherers

Text: Elitsa Karaeneva

Dr. Zimmermann, sind Sie zum ersten Mal nach Bulgarien gefahren?

Ja, das war meine erste Reise nach Bulgarien. Ich wollte schon seit Jahren dort hin fahren. Eine sehr gute Freundin von mir verbringt jeden Sommer in Sozopol und sie schildert mir immer wie schön es dort ist. Abgesehen davon interessieren mich die bulgarischen Chöre und OpernsängerInnen sehr. „Le Mystère des Voix Bulgares“ Chor habe ich schon mal interviewt. Ich wollte mir auch das thrakische Erbe (am Perperikon, im Tatul) anschauen, weil als Spezialist für griechischer Kultur mich die ganze Thematik sehr interessiert. Insofern habe ich schon in Vorbringungen gehabt nach Bulgarien zu fahren.

Wie ist Ihre Reise gelaufen? Sind Sie allein gefahren?

Ich war insgesamt neun Tage in Bulgaren. Ich habe drei Tage allein in Sofia verbracht. Ich habe in einem sehr netten kleinen Hotel gegenüber der Synagoge übernachtet. Dann habe ich ein Auto von Herrn Herz bekommen und damit bin ich weiter gefahren. Eine Freundin von mir aus München hat sich angeschlossen und das war für mich sehr angenehm, weil es ziemlich schwer ist immer auf der Autobahn Kyryllisch zu lesen. Sie konnte auch kein Kyryllisch, aber sie konnte mindestens die Karten lesen und dann zu zweit war es schon leichter.

Welche Orte haben Sie besucht?

Ich war drei Tage in Sofia, dann Plovdiv, Kardjali, Kazanlak, Sozopol, Nessebar, Varna, Russe, Veliko Tarnovo und zurück nach Sofia. Das war eine große Reise, aber alles ist auch sehr gut gegangen. Ich bin sehr überrascht eigentlich über die Schönheit des Landes (habe ich mir erwartet), aber es ist doch noch schöner, wenn man dort ist, vor allem in den Ostthodopen, am Schwarzen Meer und in Veliko Tarnovo, die eine wunderbare Stadt ist.

Haben Sie besondere Erwartungen gehabt und wurden diese erfüllt?

Für diese Reise waren viele Vorbereitungen notwendig. Ich verbrachte in Bulgarien nur

Die Sendung „Nebenan – Erkundungen in Österreichs Nachbarschaft“ präsentierte in den letzten Jahren alle neuen EU-Mitgliedsländer und eine Woche lang wurden Sendungen über ein bestimmtes Land ausgestrahlt. Es wird unter anderem die Entwicklung des Landes seit dem EU-Beitritt nachverfolgt.

В седмицата от 12-ти до 18-ти ноември предаванията бяха насочени към България, като една от най-новите страни, присъединили се към ЕС наред с Румъния. В предаванията се засегнаха различни теми. Беше проследено как страната се е променила в културно, музикално, политическо, икономическо отношение.

Д-р Гернот Зиммерман, редактор на актуалната културна колегия към националното австрийско радио Ö1 от 1987 г., беше интервюиран за списанието „Българите в Австрия“. Преди няколко седмици той направи едно пътушение до България, за да се запознае с промените, настъпили в сферата на културата след присъединяването на страната ни към ЕС.

пътуване. В рамките на една седмица почти всеки ден имах по 4-5 интервюта и бях в различни градове. Това, което ме учуди, беше, че всички планирани срещи се осъществиха. Ситуацията по улиците не се оказа толкова лоша, а с криминалността, слава Богу, не се сблъсках. Мисля, че страната се подобрява. Дори и в сферата на културата, сега, когато периодът на недостатъчни инвестиции е преодолян, нещата забележително се подобряват. Не мога да подмина факта, че много добре се храних в България. Доста познати ми казваха – „Не, българското ядене не е хубаво“ и затова се бях подготвил изрядно с информация къде може добре да се яде. Въпреки че менютата в повечето ресторанти бяха написани само на кирилица, знаех, че трябва да поръчам „чушки“ или „шопска салата“. На Ченоморието ядох прекрасна прясна черноморска риба.

Имаше ли нещо негативно, което ви се случи?

Негативно...трябва да помисля малко... А, да, българите по принцип са много приятелски настроени и комуникативни, но има един тип българи, който изобщо не е позитивно настроен. Понякога може да се види в определени заведения. Там стоят едни големи мъжаги и гледат лошо и човек се пита, какво става. Има също страшно агресивни шофьори по улиците – никъде другаде не съм се сблъсквал с такова нещо!

С какви хора се запознахте там?

Предимно с известни хора на изкуството. Запознах се също с министъра на културата Стефан Данаилов, който е известен български артист, с писателя Алек Попов, чиято книга „Мисия: Лондон“ много ми хареса, с проф. Овчаров, занимаващ се с тракийските разкопки, а и с много други приятни хора.

Като цяло сте останали доволни?

Да, мога само да препоръчам България като туристическа дестинация. Един огромен проблем остава кирилицата, но като страна България има страшно много неща да предложи – както културни, така и природни забележителности.

In der Woche vom 12.11. bis 18.11. wurde auf Ö1 über Bulgarien, eines der neuesten Mitglieder der EU, berichtet. In über zehn Berichten wurden verschiedene Themen behandelt. Es wurde erläutert wie sich das Land kulturell, musikalisch, politisch, wirtschaftlich, wissenschaftlich und auch landschaftlich, verändert hat.

Herr Dr. Gernot Zimmermann, seit 1987 Redakteur der aktuellen Kulturabteilung von Ö1, hat sich bereit erklärt, für die Zeitschrift „Bulgarien in Österreich“, ein Interview zu geben. Dr. Zimmermann ist nach Bulgarien gefahren, um sich über die kulturelle Situation des Landes ein Bild zu machen.

eine Woche, aber jeden Tag hatte ich vier-fünf Interviews und war in einer anderen Stadt. Was mich ein bisschen wunderte waren die ganzen Verabredungen, die alle gut funktionierten. Ich habe auch die Straßensituation nicht schlimm gefunden und von der Kriminalität habe ich nichts mitbekommen, Gott sei Dank. Also ich finde, dass es mit dem Land aufwärts geht. Auch in der Kultur ist das so, jetzt mal sind die Durststrecken vorbei, es geht besser und das merkt man. Ich habe auch sehr gut gegessen – das muss man sagen. Viele haben mir vorher gesagt – „Nein, das bulgarische Essen“, dann habe ich mich vorher erkundigt wo man gut essen kann. Obwohl das oft Lokale waren, wo alles nur auf Kyrillisch geschrieben war, habe ich schon gewusst, dass man „Chushki“ oder „Schopska salata“ kosten muss. Am Schwarzen Meer habe ich wunderbare frische Schwarzmeerfische gegessen.

Gibt es etwas negatives, was Sie in Bulgarien erlebt haben?

Negatives, ich muss wirklich nachdenken... Ja, die Bulgaren sind meistens sehr freundlich und versuchen auch zu kommunizieren, aber es gibt ein Typus Bulgaren, der gar nicht freundlich ist. Das ist manchmal in einigen Lokalen zu sehen. Da sitzen so gewaltige Typen und schauen böse an und man fragt sich was jetzt hier los ist. Es gibt auch wahnsinnige aggressive Autofahrer – unglaublich, so was habe ich noch nie erlebt!

Was für Leute haben Sie in Bulgarien kennengelernt?

Ich habe hauptsächlich Leute kennengelernt, die schon bekannte Künstler sind. Auch den Kulturminister Stefan Danailov (berühmter Schauspieler), den Schriftsteller Alek Popov, dessen Buch „Mission: London“ mir sehr gefällt, Prof. Nikolay Ovcharov, der die Ausgrabungen führt, und viele andere nette Leute.

Im allgemeinen waren Sie zufrieden?

Ja, ich kann Bulgarien nur empfehlen als Reiseland. Ein riesen Problem bleibt das Kyrillisch, aber ich glaube, dass Bulgarien als Land wahnsinnig viel zu bieten hat – kulturell und landschaftlich.

Български Православен
Параклис
”Св.Св. КИРИЛ и МЕТОДИЙ”
1040 Wien, Klagbaumgasse 4
Тел./Факс: 581 30 04 (църковен)
mobil: 0699 1 95 85 481
www.orthodoxes-kloster.at

СЛУЖИ СЕ НА СТАРО И НОВОБЪЛГАРСКИ ЕЗИК
Програмата за месеците Декември и Януари

Дата: Час:

Декември 2007

1	18ч.	Вечерно Богослужение.
2	10ч.	Св. Литургия.
6	8ч.	Св. Литургия. Св. Николай Чудотворец
8	18ч.	Вечерно Богослужение.
9	10ч.	Св.Литургия.
15	18ч.	Вечерно Богослужение.
16	10ч.	Св. Литургия.
22	18ч.	Вечерно Богослужение.
23	10ч.	Св. Литургия.
24	10ч.	Вечерня с Василиева Литургия.
25	10ч.	РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО. Св.Литургия. Коледна почерпка.
26	10ч.	Св.Литургия. Събор на Пресвета Богородица.
29	18ч.	Вечерно Богослужение.
30	10ч.	Св.Литургия.

Януари 2008

1	10ч.	Св.Литургия.Обрезание Господне.
5	18ч.	Вечерно Богослужение.
6	10ч.	Св.Литургия. БОГОЯВЛЕНИЕ. Велик водосвет.
7	8ч.	Св.Литургия. Св.Иоан Кръстител.
12	18ч.	Вечерно Богослужение.
13	10ч.	Св.Литургия.
19	18ч.	Вечерно Богослужение
20	10ч.	Св.Литургия.
26	18ч.	Вечерно Богослужение
27	10ч.	Св.Литургия.

Catering Die Bulgarin

Кетъринг „Българката“ ще приготви за Вас традиционни гозби, баницы и погачи, ухаещи на детство и бабини ръце, за малка изискана компания и за голяма народна веселба!

Доверете се на 11-годишния ни опит в кетъринга с международна кухня от коктейлни хапки до богати бюфети.

Pilgramgasse 11, A-1050 Wien
01/913 44 52, 0664 /355 72 62

Св. Никола

Текст: Маг. Златка Бойчева

Името му означава Победител. На златен кораб се носи покровителят на моряците и рибарите, и властва над водните стихии. Чудотворната му десница укротява морските бури и спасява изпадналите в беда. Моряшките жени с неговата икона в ръка и молитвен поглед очакват на брега да се завърне любимият. На 6-ти декември, деня на неговата смърт, рибарите не излизат в морето, за да не разгневят този християнски Посейдон, а го празнуват и хвърлят бръшляни венци във вълните в памет на незавърналите се.

Никола Мираклийски е историческа личност, родена през 270 г. от н.е. в Патара, Мала Азия (днешна Турция). Отказвайки се от наследеното богатство, помагал на бедните и проповядвал Христовата вяра. След смъртта на епископа тялото му остава нетленно и излъчва чудодейна сила. През 1099 г. мощите му са пренесени в Бари, Италия.

Легенда разказва, че Св. Никола с шаран запушил дупката на потъваща гемия. Затова и на Никулденската трапеза се слага шаран. Рибните кости се изгарят и заравят в земята или се хвърлят в река или море за здраве и умножение на семейството и имането. Тази трапеза не се вдига цял ден и гощава канени и неканени гости. Останалите гозби са постни – никулденски кравай, пълнени чушки, сарми, зрял фасул и царевица.

И ние напуснахме някога родния бряг и поехме с авантюристичния дух на моряците към нови хоризонти – нека ни закриля Свети Никола от корабкрушения и пази за нас жива светлинката на родния бряг. ★

Рибник

Продукти:

1 шаран (1,5-2 кг)
7-8 глави лук
5-6 скилидки чесън
1 чушка
1 домат
1 чаена чаша
счукани орехи
по желание и гъби
сол, черен пипер
миризливки по
желание:
магданоз, девесил,
мащерка
1 к. ч. червено вино
За тестото:
¾ ч. ч. хладка вода
1 кубче мая
щипка захар
щипка сол
малко повече от
1 кг. брашно

Приготовление:

Измиваме почистения от вътрешностите и люспите шаран, посоляваме го отвътре и отвън и го оставяме в смес от вода, оцет, чесън, дафинови листа и зърна черен пипер. През това време приготвяме пълнежа, като задушаваме в олио лука, чесъна, домата и ситно нарязаната чушка. Добавяме виното. След като се изпари то, добавяме орехите, желаните зелени подправки, солта и черния пипер. Към хладката вода добавяме маята, захарта, солта и 2 с. л. брашно, оставяме сместа да втаса. След това я изсипваме в кладенче от брашно, и с хладка вода и малко сол омесваме гладко и меко тесто.

В намазаната тавичка разстиламе половината тесто. Намазваме го с олио и разполагаме отгоре напъления шаран, а останалата плънка изсипваме наоколо. Отгоре покриваме с другата кора, намазваме я с олио и притискаме краищата леко, за да не влиза въздух. Печем на умерена фурна около час - час и половина.

Дата: Час:

Декември 2007

- 2 10:15ч. 14-та Неделя след нед. подир Въздвижение.
Злат. Св. Литургия. Енор. кафе.
- 4 18ч. Час по вероучение - за деца.
- 6 10-12ч. Св. Николай Мирликийски Чудотворец. Църквата е отворена, за свещ и молитва.
- 9 10:15ч. 10-та Неделя след нед. подир Въздвижение.
Злат. Св. Литургия. Енор. кафе.
- 16 10:15ч. 11-та Неделя след нед. подир Въздвижение – на св. Праотци. Злат. Св. Литургия. Предколедно тържество на децата от групата по вероучение.
- 18 18ч. Час по вероучение - за деца.
- 23 10:15ч. Неделя пред Рождество Христово. Злат. Св. Литургия. Енор. кафе.
- 25 10:15ч. РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО. Василиева Св. литургия. На чаша вино около Коледното дърво.
- 26 10-12ч. РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО. Събор на Пресвета Богородица. Църквата е отворена, за да си запалите свещ и се помолите.
- 27 10-12ч. РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО. Св. Архидякон Стефан (Стефановден). Църквата е отворена.
- 30 10:15ч. Неделя след Рождество Христово. Злат. Св. Литургия. Енор. кафе.

Януари 2008

- 1 10:15ч. Нова година, Обрезание Господне, Св. Василий Велики (Васильовден). Василиева св. литургия. Енор. кафе.
- 6 10:45ч. Богоявление (Йордановден). Зл. Св. Лит. Велик богоявленски водосвет. На чашка греяна ракия.
- 7 10-12ч. Св. Иоан Кръстител (Ивановден), Църквата е отворена, за да си запалите свещ и се помолите.
- 8 18ч. Час по вероучение - за деца.
- 13 10:15ч. Неделя след Богоявление. Злат. Св. Литургия. Енор. кафе.
- 17 Св. Антоний Велики (Антоновден).
- 18 Св. Атанасий Александрийски (Атанасовден).
- 20 10:15ч. 12-та Неделя след нед. подир Въздвижение – на 10-те Прокажени. Св. Евтимий, Патриарх Търновски. Злат. Св. Литургия. Енор. кафе.
- 22 18ч. Час по вероучение - за деца.
- 27 10:15 ч. 14-та Неделя след нед. подир Въздвижение - на Иерихонския слепец. Злат. Св. Литургия. Енор. кафе.
- 30 Св. Три Светители: Св. Василий Велики, Св. Григорий Богослов и Св. Иоан Златоуст. Св. благовен цар Петър Български.

Възможност за изповед - всеки неделен ден след предварително уговорен час

Der Heilige Nikola

Text: Mag. Zlatka Bojtcheva

Sein Name bedeutet „Der Sieger“. Auf einem goldenen Schiff reist der Beschützer der Seeleute und der Fischer und herrscht über die Wassergewalt. Seine wundertätige Hand zähmt die Meeresstürme und rettet die Hilfesuchenden. Die Frauen stehen mit seiner Ikone an der Küste und erwarten mit betenden Augen die Rückkehr des Geliebten. Am 6. Dezember, dem Tag seines Todes gehen die Fischer nicht ins Meer, damit sie diesen christlichen Poseidon nicht erzürnen, sondern feiern ihn und werfen Efeukränze in die Wellen, um das Gedächtnis jener zu ehren, die nicht mehr zurückgekommen sind.

Nikola Miraklijski ist eine historische Persönlichkeit, die im Jahr 270 nach Chr. in Patara, Kleinasien (heutiger Türkei) geboren ist. Er verzichtete auf den geerbten Reichtum, half den Armen und predigte den Glauben Christi. Nach seinem Tod blieb der Körper des Bischofs unvergänglich und strahlte eine wundertätige Kraft. 1099 wurden seine Reliquien nach Bari, Italien übertragen.

Eine Legende erzählt, dass er mit einem Karpfen das Loch eines versinkenden Segelbootes stopfte, deswegen bereitet man auch Karpfen an diesem Feiertag zu. Die Fischgräten werden verbrannt, in die Erde vergraben oder in einen Fluss oder in das Meer geworfen, dass alle gesund sind und dass sich die Familie und das Reichum vermehren. Diese Festtafel bleibt den ganzen Tag gedeckt und empfängt geladene und nicht geladene Gäste. Die übrigen Speisen sind Fastengerichte - Hl.Nikolas Kringel, gefüllte Paprika, Sauerkrautrouladen, Bohnen und Mais.

Auch wir haben einmal die Heimatküste verlassen und mit der Abenteuerlust der Seeleute neue Horizonte gesucht - möge uns der Hl.Nikola vor Schiffsbruch beschützen und das Licht der Heimatküste immer lebendig für uns hüten. *

Fisch im Teigmantel

Zubereitung:

Zutaten:

1 Karpfen (1,5-2 kg)
7-8 Zwiebeln
5-6 Knoblauchzehen
1 Paprika
1 Tomate
1 Tasse gehackte
Walnüsse
(nach Wunsch : Pilze)
Salz, Pfeffer
Kräuter nach Wunsch:
Petersilie, Liebstöckel,
Thymian
1 Espressotasse
Rotwein
Für den Teig:
¾ Tasse lauwarmes
Wasser
1 Germwürfel
1 Prise Zucker
1 Prise Salz
Mehl, mehr als 1 kg

Der ausgenommene Karpfen wird von innen und außen gesalzen und in eine Mischung aus Wasser, Essig, Knoblauch, Lorbeerblatt und Pfefferkörnern gelegt. In dieser Zeit wird die Füllung zubereitet. Im Öl dünstet man die Zwiebel, den Knoblauch, die Tomate und den klein geschnittenen Paprika. Man gibt den Wein dazu. Nachdem er verdampft ist, werden die Nüsse, die gewünschten Kräuter, der Salz und der Pfeffer dazugegeben. Aus dem lauwarmen Wasser, dem Germ, dem Zucker, dem Salz und 2 EL Mehl bereitet man eine Mischung, die zuerst aufgehen soll. Danach wird sie in eine Mulde aus Mehl gegeben und aus dem Mehl, etwas lauwarmem Wasser und ein wenig Salz knetet man einen weichen und glatten Teig. Mit der Hälfte des Teiges deckt man eine gefettete Backform. Darauf leg man den Karpfen und um ihn die restliche Füllung.

Mit der anderen Teighälfte deckt man ihn. Die Enden des Teigblattes werden leicht angedrückt, damit keine Luft hineinkommt.

Der Fisch im Teigmantel wird etwa ein-eineinhalb Stunden bei mäßiger Hitze gebacken.

Отминали събития

Почетен знак на Република Австрия

Текст: Ирина Ботева-Владикова

На 7-ми ноември в залата на австрийската Национална библиотека бе връчен почетният знак на Република Австрия за 2007 година от министъра на образованието, изкуството и културата д-р Клаудия Шмид на дейци в областта на културата и изкуството, за техните превъзходни успехи в рамките на доброволната им работа, за големия им ангажимент и лично участие.

Сред наградените бе и нашата сънародничка маг. Силвия Генова, основател и режисьор на детския театър ВИВА. Театърът работи основно с деца с увреден слух. ★

В дясно: Силвия Генова
Rechts: Silvia Genova

Ehrenzeichen der Republik Österreich

Text: Irina Vladikova

Übersetzung: Krasimira Plachetzky

Am 7. November wurden die Ehrenzeichen der Republik Österreich für das Jahr 2007 von der Bundesministerin für Unterricht, Kunst und Kultur, Dr. Claudia Schmid verliehen. Es wurden Kunst- und Kulturfunktionäre für deren vorzügliche Leistungen im Rahmen ihrer freiwilligen Arbeit, wie auch für ihr großes Engagement ausgezeichnet.

Unter den Ausgezeichneten war auch die Bulgarin Silvia Genova, Gründerin und Regisseurin des Kindertheaters VIVA. Das Theater arbeitet hauptsächlich mit schwerhörigen Kindern. ★

Литературен СВЯТ

Текст: Елица Караенева

Културното събитие с българско участие през октомври в Линц беше гостуването на поетесата и журналистка Мирела Иванова. Повод за това беше денят на Висшите училища в града, състоял се на 17-ти октомври, организиран от Католическата университетска общност, Форум „Свети Северин“ и Католическия Академичен съюз на Диоцеза в Линц. В центъра на програмата беше изконната част на Европа и нов член на Европейския съюз – България. С изпълненията си на акордеон студентите от Музикалния университет „Антон Брукнер“ в Линц, Йова Дренска и Владимир Петров, пренесоха публиката в многообразието на българските ритми и напеви.

На 31-ви октомври на проведената литературна вечер с театър „Нестройхоф“ във Виена бяха представени книгите „Разруха“ на Владимир Зарев (един от най-известните съвременни български автори), „Господи помилуй“ на Деян Енев (майстор на късия разказ), и стихосбирката „Сдобряване със студа“ на поетесата Мирела Иванова, също голямо име в българската литература. За музикалното оформление се погрижиха братя Владигерови. Преводът на немски бе четен от Димитр Динев.

Още една литературна вечер, този път в Дом „Витгенщайн“, организирана от г-жа Чолакова от Българския изследователски институт в Австрия, ни отнесе в поетичния свят на Ана Генчева.

*Сенките се сплитат уморени в твоята коса.
Ще изчакам да заспи гласа ти
и тогава ще ги разплетя.*

*Няма ли да чуеш ветровете
как шумят навън?*

*Страх ме е, че времето е спряло
в твоя сън.*

*Сливам се със топлите извивки в твоите ръце.
Ще оставя бавно мисълта ти
да ме отвлече. (Ана Генчева) ★*

Стихосбирка „С крила от пясък“ на Ана Генчева, както и всички гореспоменати книги, може да намерите в книжарниците.

 SOFIATRANS

Dipl. Ing. Petko Dentshev KEG
Sonnwendgasse 21/6 Ladestrasse A-1100 Wien

Транспорт от Австрия за България и обратно
Групажни и частични транспорти с автомобили

Возим от врата до врата

Tel & Fax: ++43 (1) 600 28 39 Mobil: 0664/130 05 33
E-Mail: pd@sofiatrans.at

Literaturwelt

Text: Elitsa Karaeva
Übersetzung: Krasimira Plachetzky

Ein Kulturevent mit bulgarischer Beteiligung fand im Oktober in Linz statt, wo die Dichterin und Journalistin Mirela Ivanova zu Gast war. Der Anlass war der Tag der Linzer Hochschulen am 17. Oktober. Die Organisatoren dieses Ereignisses waren die Katholische Hochschulgemeinde, das Forum St. Severin und der Katholische Akademieverband der Linzer Diözese. Zentralpunkt des Programms war Bulgarien als alter Teil Europas und neues Mitglied der Europäischen Union. Die bulgarischen Studenten der Musikuniversität Anton Bruckner, Jova Drenska und Vladimir Petrov, versetzten das Publikum mit ihrer Akkordeon-Aufführung in die Welt der vielfältigen Rhythmen und Gesänge Bulgariens.

Beim Literaturabend im Nestroyhof Theater in Wien fand am 31. Oktober die Lesung der Bücher: *Razruha (Verfall)*, *Gospodi Pomilui* und *Versöhnung mit der Kälte* statt. Das erste ist von Vladimir Sarev, einem der bekanntesten zeitgenössischen bulgarischen Autoren, das zweite von Dejan Denev, einem Meister der Kurzgeschichte und das dritte ist eine Gedichtssammlung von Mirela Ivanova, ein grosser Name der bulgarischen zeitgenössischen Literatur. Für die Musikbegleitung waren die Zwillingbrüder Vladigeroffs, Enkel des berühmten Komponisten Pancho Vladigeroff, verantwortlich. Die deutsche Übersetzung las Dimitré Dinev, bekannt in Österreich durch den Roman „Engelszungen“ sowie auch einige Theaterstücke.

Ein anderer Literaturabend, organisiert von Frau Cholakova, Leiterin des Bulgarischen Forschungsinstituts in Österreich, fand im Haus Wittgenstein statt. Die Gedichtssammlung *Mit Flügeln aus Sand* versetzte das Publikum diesmal in die lyrische Welt der Schriftstellerin Ana Guentcheva.

**Die Schatten verflechten sich müde in deinem Haar.
Ich werde warten, bis deine Stimme schläft,
um dann die Schatten zu entflechten.**

**Willst du nicht hören,
wie die Winde draussen rauschen?**

**Ich habe Angst,
dass die Zeit in deinem Schlaf stillsteht.**

**In deiner Arme warmen Rundungen,
lasse ich mich langsam von deinen
Gedanken entführen.** (Anna Guentcheva) ★

Alle bisher erwähnten Bücher gibt es in den Buchhandlungen zu kaufen.

“Български пакет”

Текст: Д-р Димитър Дунков

По повод встъпването на България в Европейския съюз библиотеката на Диоцеза на Линц предлага “Български пакет”. Той е част от поредицата “Литературно разширение на Европейския съюз”, която основа Диоцезът. “Българският пакет” се състои от 20 части и включва в немски превод произведения от български автори, CD-та с изпълнения на български певци, инструменталисти и състави, а също DVD-та с научно-популярни филми за България.

“Българският пакет” може да се поръча на тел. 0732 / 7610-3288 или E-mail: biblio@diozese-linz.at ★

Bulgarisches Paket

Text: Dr. Dimitar Dunkov
Übersetzung: Krasimira Plachetzky

Anlässlich des Beitritts Bulgariens zur EU bietet die Bibliothek der Linzer Diözese ein so genanntes Bulgarisches Paket an. Dieses Paket ist Teil der von der Diözese ins Leben gerufenen Reihe Literaturerweiterung der Europäischen Union. Das Paket enthält 20 Teile, bestehend aus Übersetzungen bulgarischer Werke, CDs bulgarischer Sänger, Instrumentalisten sowie Musikgruppen, wie auch DVDs mit populärwissenschaftlichen Filmen über Bulgarien.

Das Bulgarische Paket kann unter der Telefonnummer bestellt werden: 0732 / 7610-3288 oder per E-mail: mailto:biblio@diozese-linz.at ★

Любопитно! Празникът на всички настоящи, бъдещи и бивши студенти

Текст: Татяна Рибарска

В България 8-ми декември е синоним на „Студентския празник”. Всеки студент очаква с нетърпение честването на идния или си спомня с носталгия за миналия такъв. Но откъде води началото си „Празникът”, едва ли много биха могли да кажат!

На този ден Българската православна църква е отбелязвала паметта на св. Климент Охридски, считан за един от покровителите на българското висше образование. На 8-ми декември 1903 год., чествайки 15-годишния юбилей на Софийския университет, тази дата се превръща в празник на студентите от цялата страна. След 1944 год. празникът започва да се отбелязва на Международния ден на студентите – 17-ти ноември. Едва през 1962 год. отново е възобновен на старата си дата, като през 1994 год. е обявен за неучебен ден и официален празник на българските студенти.

„Студентският празник” и днес се чества от всички български студенти, дори извън пределите на страната.

Католическата църква чества на този ден непорочното зачатие на Дева Мария. ★

Предстоящи културни

02.12.2007

WIENER KINDEROPER

Im Wiener Konzerthaus
14.30 Uhr und 16.30 Uhr
„City Dschungel Märchen“
Weihnachtsmusical mit dem „Blue Jeans Chamber Orchester - Wien“
Leitung : Georges Sanev

07.12.2007

DOKUMENTARFILME UND -AUSSTELLUNGEN ALS KREATIVES HANDWERK DES WISSENS

14.00 - 19.00 Uhr
Haus Wittgenstein, Parkgasse 18, 1030 Wien

INTERNATIONALE TAGUNG

Die Medien spielen in der Gesellschaft mehr und mehr eine wichtige und einflussreiche Rolle. Die Dokumentationen, die die bildenden Künste mit dem Wissen verbinden, werden immer zahlreicher, und sie wirken in einer zugänglichen Weise auf ein breiteres Publikum. Wissenschaftler und Regisseure konzentrieren sich auf die Problematik des Wirkens der Dokumentarstellungen und -filme die, nicht nur während der Transformation einer Gesellschaft, sondern in jeder Periode ihrer Entwicklung, die Geschichte und die Gegenwart einer Nation in ihrer Vielfalt widerspiegeln.

Teilnehmer: Svetoslav Ovcharov, Iliana Paskova, Ljubomir Stratiev, Oksana Sarkisova, Antoaneta Tcholakova, Barbara Wurm, Peter Zawrel.

Detailliertes Programm unter: www.bfio.at

08.12.2007

БЪЛГАРИЯ СЪС СВОЙ ЩАНД
НА МЕЖДУНАРОДНИЯ
БЛАГОТВОРИТЕЛЕН БАЗАР

Austria Center ot 10-17h
U1, Kaisermühlen, VIC

Женската Общност към ООН (United Nations Women's Guild) провежда за пореден път международен базар с благотворителна цел. Страни от цял свят ще бъдат представени със свои кулинарни и културни щандове. Тази година за първи път от много години насам и България ще вземе участие със собствен щанд, който предлага българско вино и баница.

08.12.2007

BULGARISCHER VERKAUFSSTAND
AM INTERNATIONALEN BASAR FÜR
HUMANITÄRE HILFE

Austria Center ot 10-17h
U1, Kaisermühlen, VIC

Die United Nations Women's Guild in Wien veranstaltet heuer neuerlich einen internationalen Basar mit karitativen Zwecken. Länder aus der ganzen Welt werden mit kulinarischen Ständen bzw. Verkaufsständen für künstlerische oder handwerkliche Erzeugnisse vertreten sein. Im Jahr 2007 wird nach vielen Jahren Unterbrechung auch Bulgariener wieder mit einem eigenen Verkaufsstand teilnehmen. Es werden Baniza (Blätterteiggericht mit verschiedener Füllung) sowie bulgarische Weine angeboten.

14.12.2007

VORWEIHNACHTLICHES KONZERT
JUNGER MUSIKER IN WIEN

19.00 Uhr
Haus Wittgenstein, Parkgasse 18, 1030 Wien

18.12.2007

„БРИГАДА“

ПЪРВОТО ТЕЛЕВИЗИОННО
ПРЕДАВАНЕ НА БЪЛГАРСКИ
от декември месец по канал Окто!

„Бригада“ - първото предаване на български език в Австрия вече е факт. Пилотното му издание ще бъде излъчено на 18-ти декември 2007 година по телевизия Окто. Можете да го следите също така онлайн на страницата на телевизията. „Бригада“ ще радва своите зрители един път месечно с полезна информация, забавни репортажи от живота във Виена, както и с историите на интересни българи, живеещи в Австрия.

МЕЖДУНАРОДЕН КОНКУРС
ЗА РИСУНКА

“ТЪПАН БИЕ, ХОРО СЕ ВИЕ”

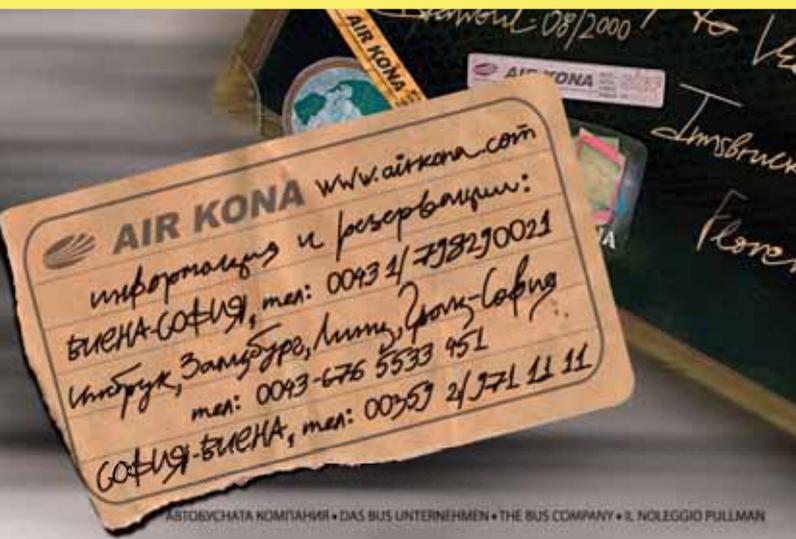
в рамките на 11-те празници на духовите оркестри “Дико Илиев” – Монтана’ 2008

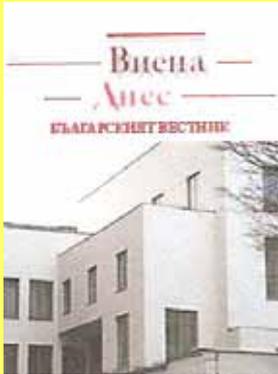
За формуляр и условия за участие посетете www.bulgaren.org -> НОВИНИ -> Международен конкурс

INTERNATIONALER
ZEICHNUNGSWETTBEWERB
„DIE MUSIK UND DIE TÄNZE MEINES
VOLKES“

im Rahmen der 11. Festtage der Bläserorchester „Diko Iliev“ – Montana 2008

Nähere Informationen und Formular unter www.bulgaren.org -> NACHRICHTEN -> Internationaler Zeichnungswettbewerb

ВЕСТНИК

„Виена днес. Българският вестник“ - нова медия на емигрантската общност

През декември 2007г. предстои излизането на пилотния брой на нов български вестник в Австрия „ВИЕНА ДНЕС. Българският вестник“ - цветен, засега двуседмичен, от шест страници. Издател и собственик е Сашка Журкова, а главен редактор - Георги Атанасов. Ще се разпространява в цяла Австрия.

Основните теми на „Виена днес“ са: исторически публикации, актуални репортажи за културни прояви от България и Австрия, стартиране на проекта за изграждане на Музей на историята на българските заселници в Австрия, поредица есета и статии за чистотата на българския литературен език в съвременния български печат, опознавателни практики на българската култура и изкуство.

Новата емигрантска медия „Виена Днес. Българският вестник“ е против агресивната и депресивна журналистика, защото

НАЙ-ДОБРАТА НОВИНА Е ДОБРАТА НОВИНА!

Информацията за предстоящи събития, която получаваме след отпечатване на броя, публикуваме на интернет-страницата ни www.bulgaren.org в меню **НОВИНИ**

Die Informationen über zukünftige Ereignisse, die wir nach der Erscheinung der Ausgabe bekommen, veröffentlichen wir auf unsere Internet-Seite www.bulgaren.org unter **NACHRICHTEN**

ЗАВЕРЕНИ ПРЕВОДИ

Mag. Zlatka Bojtcheva
GERICHTS- UND
KONFERENZDOLMETSCHERIN
Bulgarisch, Russisch, Italienisch
Pilgramgasse 11, 1050 Wien
Mobil: 0664/355 72 62
e-mail: zlatka_bojtcheva@hotmail.com

Mag. Vessela Makoschitz
ALLGEMEIN BEEIDETER GERICHTS-
DOLMETSCHER FÜR BULGARISCH
Tel.: 0664 4126725, Fax: 01 5852068
eMail: Vessela.Makoschitz@chello.at
1060 Wien, Luftbadgasse 11/1

Mag. Hristina Wolfsbauer
GERICHTSDOLMETSCH UND
ÜBERSETZERIN FÜR BULGARISCH
Heinestr. 24-28/3/29, 1020 Wien
Tel: 01/212 53 80, Mobil: 0676/4987360
Fax: 01/219 78 04

Важни адреси

Посолство на Р. България
8 Schwindgasse, A-1040 Wien
Tel: (+43 1) 505 31 13,
www.bulgaria.bg

Бълг. култ. институт
„Дом Витгенщайн“
Parkgasse 18, A-1030 Wien
Tel: +43 1/713 3164,
www.haus-wittgenstein.at

Българо-австрийско училище за
занимания в свободното време
„Св. Св. Кирил и Методий“
1040 Виена, Кюмплац 7/10
Тел: +43 699 12301484,
www.bulgarische-schule.at

Нашата банкова сметка е:
Kulturverein
Bulgaren in Österreich
Erste Bank, PLZ 20111
Kontonr. 28714074000

Unsere Bankverbindung lautet:
Kulturverein
Bulgaren in Österreich
Erste Bank, PLZ 20111
Kontonr. 28714074000

УСЛУГИ

COMPUTERREPARATUR
Schnell und günstig
0650/3387652

INTERNETSEITEN
entwickeln wir für Sie!!!
0650/3387652

**MÖCHTEN SIE
BULGARISCH LERNEN?**
Privat Unterricht in bulgarischer
Sprache für Anfänger und Fortge-
schrittene
Tel: 0650 53 54 872

**ШИВАШКИ УСЛУГИ
ÄNDERUNGSSCHNEIDEREI**
„Zhulieta Reiter“
Бързи и качествени поправки на
панталони, поли, сака, якета и др.
Изгодни цени!
Gumpendorfer Str./Lehar Gasse 17
(срещу Cafe Sperl), 1060 Wien
Жулиета Райтер
Tel.: 0676 363 96 50

ТАКСИМЕТРОВИ УСЛУГИ
18:00-06:00
VIP-TAXI
Условия и цени - по договоряне
0676/3923243

Как да се абонирате за списанието?
Изпратети ни Вашия адрес:
По пощата на адрес:
Lustkandlgasse 25-27/19, 1090 Wien
или с е-майл на:
abo@bulgaren.org
или с SMS на телефон:
06507349984

Wie ist die Zeitschrift zu abonnieren?
Schicken Sie Ihre Adresse an:
Adresse:
Lustkandlgasse 25-27/19, 1090 Wien
oder an E-Mail:
abo@bulgaren.org
oder mit SMS an Nummer:
0650 73 49 984

Deutsch durch Übung

Multimedia CD zum Erlernen der deutschen Sprache

"Deutsch durch Übung" ("German through practical application") is very helpful if you already have absolved a German language course or are learning German in school or at an university since the numerous exercises helps you to review and solidify your skills. All tenses and conjugations are considered: present tense, past tense, future tense, passive, conjunctive, participle...

"Deutsch durch Übung" (Немски чрез практически упражнения) е много полезна програма, ако вече посещавате курс по немски или изучавате езика в училище или в университет, защото многобройните упражнения Ви помагат да преговорите и затвърдите Вашите знания. Включена е цялата граматика: граматически времена, страдателен залог, спрежения, причастия...

Deutsch durch Übung

2.000 Übungen
Wiedergabe- und
Aufnahmefunktion
Grammatik
Statistik

German through practical application

2,000 exercises | Listening function to check for proper pronunciation
Recording and play function of user pronunciation | Grammar is presented
as easily as possible and with many examples | Statistics

Немски чрез практически упражнения

2.000 упражнения (изречения) | Функция за слушане на правилния изговор на немски
Възможност за запис и прослушване на собствения изговор | Представяне на граматиката
по възможно най-лесния начин за възприемане с много упражнения | Статистика

Поръчайте на: www.german-learn.com